УМОВЫ ПАДПІСКІ: на 1 м-ц 90 к.; на 3 м-цы—2 р. 60 к.; на 6 м-цаў—5 р.; на 1 год—9 р. 75 к.
Зьмена адрасу: мясцовага—10 к., іншагародняга—20 кап.
Падпіска і абвесткі прымаюцца: У Гал. [illegible]
РЭДАКЦЫЯ—Г. МЕНСК, САВЕЦКАЯ [illegible]

896. Г. ЛЕНИНГРАД
Университетская Набережная 7/9
Фундамент, Библиотеке Лен. Гос. Университета
февр-дек. /Зв.1./

ЗВЯЗДА

[...]муністычнае партыі (бальшавікоў) Беларусі і Мен. АК КП(б)Б.

Рэдакцыя і Галоўн. кантора
1) Рэдактар прымае ад 11—1 гадз. дня; тэлефон № 10-74. 2) Сакратар рэдакцыі—ад 12 да 2-ой гадзіны дня, тэлеф. № 6-19. 3) Начны рэдактар (друкарня) ад 6 гадз. веч. тэл. № 6-42.
Кіраўн. Гл. Кантораю, Кантора абвестак і падпіскі тэл. № 781.

1928 г.
№ 122 (2929)
Кошт асобнага нумару ўсюды 5 кап.

Год выданьня дванаццаты.

Зьніжэньне адміністрацыйных выдаткаў—пад кантроль мас прафсаюзаў

Як праходзіць праверка 20-процантнага зьніжэньня адміністрацыйна-кіраўнічых, гандлёвых і агульна-заводзкіх выдаткаў

(ГУТАРКА З СТАРШЫНЁЮ ЦКК [...]Б-НАРКОМАМ РСІ—т. КАЛІНІНЫМ)

У гутарцы з нашым карэспандэнтам т. Калінін падзяліўся наступнымі заўвагамі аб ходзе кампаніі па праверцы 20-процантнага зьніжэньня адміністрацыйна-кіраўнічых, гандлёвых і агульна-заводзкіх выдаткаў.

Грамадзкі кантроль павінен падцягнуць гаспадарнікаў

Якія задачы мае на мэце праверка, што зараз праходзіць?

Як вядома, 20-проц. зьніжэньне па дзяржаўным, гандлёвым, кааперацыйным і прамысловым апарацэ СССР павінна даць эканоміі звыш 300 мільёнаў рублёў, а па Беларусі да 8 мільёнаў руб., якія можна будзе кінуць на вытворчыя мэты.

Улічваючы, што апаратны кантроль, які праводзіцца зьверху, ня дасьць належнага эфэкту, апошні пленум ЦКК УсеКП(б) зьвярнуўся да ўсіх рабочых і служачых з заклікам узяць на сябе праз прафсаюзныя арганізацыі (эканомнарады, вытворчыя нарады, кантрольныя камісіі) непасрэдны кантроль над фактычным правядзеньнем 20% скарачэньня выдаткаў».

Ужо сам па сабе грамадзкі кантроль павінен падцягнуць нашых гаспадарнікаў і адміністратараў. Апрача таго, 20-проц. зьніжэньне тады толькі дасьць адпаведны эфэкт, калі яно будзе суправаджацца рацыяналізатарскімі мерапрыемствамі — правядзеньне-ж апошніх немысьліма бяз удзелу прафсаюзаў, якія „павінны арганізаваць справу масавага падтрыманьня рабочай інспэкцыі ў яе барацьбе за паляпшэньне дзяржаўнага апарату" (з рэзалюцыі XV зьезду).

Няма даволі дакладнай і крытычнай праверкі

Які ўдзел прафсаюзаў у кампаніі.

[...] які ёсьць у НК [...]ла месца ў Дзяржбанку, Папертрэсьце.

Наогул, кампанія ў Менскай акрузе праходзіць горш, чым у Аршанскай, Віцебскай і іншых акругах.

Няма досыць дакладнай і крытычнай праверкі выкананьня дырэктывы партыі і ўраду, няма належнай [illegible] ў рабоце. Рэвізійныя камісіі [illegible] ролі і задачы ў справе зьніжэньня адміністрацыйна-гаспадарчых выдаткаў і работа іх ў гэтым кірунку зусім слаба разгорнута.

Гэтыя дэфэкты ў значнай ступені тлумачацца слабай пастаноўкай кантролю над выкананьнем нізавымі прафсаюзнымі зьвеньнямі дырэктыў ЦСПСБ, над чым трэба задумацца ў першую чаргу тарыфна-эканамічным працаўнікам праўленьняў саюзаў.

Ненармальна такое становішча, калі ЦП саюзу працасьветы зусім ня мае матар'ялаў аб ходзе кампаніі, калі фабком Менскай фабрыкі абутку спасылаецца на адсутнасьць дырэктыў ад саюзу.

ЦП саюзу саўгандальслужачых, хоць і з спазьненьнем, але ўсё-ж ужо ставіць непасрэднае жывое інструктаваньне сваіх эканомнарад. Па яго прыкладзе варта было-б пайсьці і іншым саюзам, каб дапамагчы нізавым зьвеньням паставіць патрэбны грамадзкі кантроль.

Парт'ячэйкі не звараючаюць патрэбнае ўвагі на кампанію

Які ўдзел партыйных ячэек у кампаніі.

Невыстарчальная разгорнутасьць работы прафсаюзаў сьведчыць, што і з боку парт'ячэек не нагдядаецца адпаведнае ўвагі да кампаніі. Толькі невялікая частка ячэек на парт[...] пытаньне аб [...]ціць у ход увесь свой аўтарытэт, каб дабіцца выкананьня дырэктывы.

Райкомам трэба задумацца над інструктаваньнем і пастаноўкай вучоту работы парт'ячэек у гэтай галіне.

Патрэбна суровая крытыка ў друку

Якая роля друку ў кампаніі.

Суровая крытыка друку вельмі патрэбна для посьпеху 20-проц. зьніжэньня і кампаніі па праверцы. Асьвятленьне ходу кампаніі ў друку ўсё-ж кульгае. Рэдакцыям газэт трэба было-б мабілізаваць сваю рабсельнораўскую армію вакол дадзенага пытаньня. Ненармальна, што вялікі матар'ял, які зьбіраецца ў прафсаюзах, напрыклад, саўгандальслужачых, не выкарыстоўваецца для друку.

Папярэднія вынікі

Якія папярэднія вынікі праверкі.

Калі будзе атрыман матар'ял з акруг і заводаў, можна будзе зрабіць канчатковае заключэньне. Пакуль, побач з фактамі задавальняючага правядзеньня зьніжэньня (Дзяржстрах, Белсельсаюз і інш.) выкрываюцца і факты невыкананьня дырэктывы.

Асабліва трэба адзначыць Белкаапсаюз, які паказаў у каштарысе няправільную лічбу леташніх выдаткаў, у выніку чаго ўжо ў каштарысе мяняецца процант зьніжэньня з 20 на 13 проц. У дадатак, паўгадавы каштарыс Белкаапсаюзу павялічан на 14 проц., што пагражае зьвесьці зьніжэньне да нуля. Таксама Лесбел па апараце праўленьня замест прадугледжанага 25-проц. зьніжэньня дасьць ня больш 10 проц., бо яго каштарыс павялічан ужо на 17 проц. Беларуская кантора Дзяржбанку не дае зьніжэньня фактычных выдаткаў супроць мінулага году.

Ня зусім добра са зьніжэньнем агульназаводзкіх выдаткаў. Толькі [...] (завод [...]

Агляд баявых сіл нямецкага пралетарыяту

300 тысяч удзельнікаў дэманстрацыі франтавікоў у Люстгартэне

Вялізарны посьпех збору франтавікоў

БЭРЛІН, 28. Чацьверты агульна-нямецкі збор франтавікоў зьявіўся сапраўдным аглядам баявых пралетарскіх сіл. Збор прайшоў пад лёзунгамі: барацьба супроць вайны, супроць фашызму, супроць кааліцыйнай палітыкі, у абарону СССР.

Ніколі яшчэ Бэрлін не бачыў такога магутнага выступленьня пралетарыяту. Сёлетняя дэманстрацыя прайшла нават з большым посьпехам, чым леташняя. У пралетарскіх кварталах дамы — часам цэлыя кварталы — былі ўпрыгожаны чырвонымі сьцягамі.

Цэнтральная дэманстрацыя ў Люстгартэне зьявілася найбольш магутнаю камуністычнаю дэманстрацыяй, якую калі-небудзь бачыў Бэрлін. Вялізны плац Бэрліну, які зьмяшчае сотні тысяч людзей, аказаўся малы для агляду чырвоных сіл.

У Люстгартэне выступалі адначасова 29 прамоўцаў. Прамовы канчаліся прысягаю франтавікоў. У дэманстрацыі ў Люстгартэне прымалі ўдзел каля 300.000 чалавек. Калі пачалося праходжаньне калён, частку дэманстрантаў прышлося вылучыць, бо інакш праход зацягнуўся-б да позьняе ночы. Усе вуліцы былі заняты пралетарскім жыхарствам, якое з энтузіязмам вітала франтавікоў.

У Бэрлін на час збору былі сьцягнуты вялізарныя сілы паліцыі, якія з суботы знаходзіліся ў баявой гатоўнасьці. Дэманстрацыя прайшла пры ўзорнай дысцыпліне.

Крывавая сутычка ў Шарлотэнбургу

БЭРЛІН, 28. Заўчора ўвечары ў Шарлотэнбургу (раён Бэрліну) здарылася сутычка між атрадам франтавікоў і паліцыяй. Сутычку справакавала паліцыя, а пасьля распачала страляніну па дэманстрантах.

Адзін франтавік паранены насьмерць. Паранены таксама яшчэ 4 франтавікі, тры жанчыны і сямігадовы хлопчык. Нават буржуазны друк вінаваціць паліцыю за сутычку.

Пяты выбух за тыдзень

НЬЮ-ЁРК, 26. На адной вугальнай капальні Пэнсільваніі (ПАЗШ) здарыўся выбух. Выбухам забіта 7 рабочых. Гэта—пяты выбух у вугальных капальнях Пэнсільваніі за апошні тыдзень.

Спатканьне Горкага ў Менску. Горкі паціскае руку менскаму рабочаму-чыгуначніку

СПАТКАНЬНЕ ГОРКАГА Ў МАСКВЕ

МАСКВА, 28. Учора а [...] гадзіне 10 мін. дня ў Маскву прыехаў М. Горкі з сынам. На вакзале Горкага сустракалі шматлікія дэлегацыі ад розных арганізацый. Сярод сустракаўшых былі т. т. Бухарын, Варашылаў, Арджанікідзе, Угланаў, Луначарскі, Энукідзе і інш.).

Пад нясупынныя выгукі „ура" М. Горкага вынесьлі на руках з вагона на пляц, дзе з аўтамабіля быў адкрыт прывітальны мітынг.

У адказ на прывітаньні Горкі сказаў: „Я гэтак усхваляваны, што зусім ня ў стане выказаць нават сотае долі таго, што адчуваю. Я рад бачыць вас, гэту масу, якая будуе нябачана новае жыцьцё. Вы ўжо мне дарыце, — закончыў Аляксей Максімыч, — я лепш напішу аб тым, што адчуваю зараз".

„Бег на месцы" польска-літоўск. перагавораў

Глыбокія разыходжаньні на перагаворах у Варшаве

У новай літоўскай канстытуцыі сказана: „Сталіца Літвы—Вільня"

Ход бэрлінскіх перамоў

БЭРЛІН, 27. Агенцтва Вольфа паведамляе: «Мяшанаю польска-літоўскаю камісіяй па юрыдычных пытаньнях, пасяджэньні якой адбываюцца ў Бэрліне, прафіравана (падпісана ініцыяламі) згода па так званых «малых зносінах» праз дэмаркацыйную лінію.

У канцы чэрвеня камісія мяркуе працягваць свае работы і разглядзець пытаньні аб праве пасяленьня і дзяржаўнай прыналежнасьці».

Бяз рэальных вынікаў

[...] Вільні, з якім Літва не згаджаецца, і спасылаліся на рашэньне рады Лігі Нацый.

Мы прымушаны былі ня толькі адхіліць гэты пункт погляду, але і заявіць, што ня існуе ніякай польскай тэрыторыі, якая магла-б лічыцца спрэчнаю, а таксама ніякага віленскага пытаньня, аб якім успамінае ў справаздачы дакладчык Лігі Нацый выключна ў якасьці аднабаковай думкі Вальдэмараса, якая ня мае нічога агульнага з рашэньнем рады Лігі».

„Сталіца Літвы—Вільня"

КОЎНА, 26. Дэкрэтам прэзыдэнта абвешчана новая канстытуцыя [...] і сойм [...]

[...] камісіі дасягнута згода па розных дробных пытаньнях, як, напрыклад, выдаваньне прапускоў мясцовым жыхаром для часовага пераходу граніцы (як лічыць польскі ўрад) ці дэмаркацыйнае лініі (як лічыць літоўскі ўрад).

Ідучы на перагаворы з Літвою, польскі ўрад жадае дабіцца ад яе хоць-бы захаванага адмовы ад Вільні, хоць-бы захаванага прызнаньня існуючае граніцы. Гэта ў першую чаргу. А ў далейшым пры разьвіцьці гаспадарчых і іншых зносінаў, пры адчыненьні дзьвярэй для шырокага наплыву палякаў у Літву, там мог бы здарыцца які-небудзь „чыста ўнутраны" пераварот, наладжаны прасякнуўшымі ў Літву пілсудчыкамі-„стшэльцавікамі" і Літва апынулася-б у поўным падпарадкаваньні Польшчы.

Літоўскі ўрад, пэўна-ж, разумее гэта і адцягвае канчатковае паразуменьне, правяраючы кожны польскі [illegible] умовы на тым ці іншым пытаньні і найперш з „Віленскага" пункту гледжаньня. Умова аб узаемным непа[...] тычыць толькі ясна ах[...]

праверкі (гарбарні Менску, Белсельсаюз і інш.).

У цэлым радзе выпадкаў з боку нізавых прафсаюзных зьвеньняў наглядаюцца фармальныя адносіны да кампаніі: інфармацыя адміністрацыі аб фактычных выдатках за 1-е паўгодзьдзе заслухоўваецца ў вузкім коле асоб (заўкомы, эканомкамісіі), агульныя сходы, вытворчыя нарады і эканомкамісіі часта абмяжоўваюцца толькі агульнай ацэнкай лічбаў, якія прадстаўляюцца адміністрацыяй, або займаюцца апраўданьнем перавыдаткаў, як гэта мезавую работу праз адпаведныя грамадзкія арганізацыі і шырока паставіць растлумачальную работу. Дарэчы, трэба напомніць, што да гэтага часу ёсьць нават сярод партыйцаў няправільнае разуменьне дырэктывы аб 20-проц. зьніжэньні, як умоўнай дырэктывы, якая патрабуе нібы толькі адноснага зьніжэньня, між тым дырэктыва цьвёрда гаворыць аб абсалютным зьніжэньні ня менш, чым на 20 проц.

Зразумела, там, дзе з зьніжэньнем кепска, ячэйка павінна пуськаналі дырэктывы аб зьніжэньні. Вынікі, якія мы маем, гавораць аб неабходнасьці суровай эканоміі ў 2-м паўгодзьдзі—інакш мы не даб'емся больш або менш здавальняючых вынікаў.

Яшчэ раз падкрэсьліваю, што адказнасьць за выкананьне дырэктыў аб зьніжэньні 20 проц. адміністрацыйна - гаспадарчых выдаткаў нясуць поўнасьцю кіраўнікі ўстаноў і прадпрыемстваў, а таксама фабрычна-заводзкія камітэты, мясцкомы ўстаноў і парт'ячэйкі на месцох.

Першае прывітаньне Горкага ў Негарэлым

Працэс шахцінскіх шкоднікаў

Крывавыя ўчынкі падсудных пры белых

На працы ў Андрэя Каладуба марылі голадам і да сьмерці зьбівалі палонных немцаў і чырвонаармейцаў

Паказаньні падсуднага Андрэя Каладуба

МАСКВА, 26. Пасьля нуднага расказу Андрэя Каладуба аб самім сабе, суд пераходзіць да допыту падсуднага.

З усіх прыцягнутых па шахцінскай справы падсудных, паводле слоў Андрэя Каладуба, яму прыходзілася мець дачыненьне ў часе савецкай улады толькі з інжынэрам Калганавым у пэрыяд ад 1922 году да моманту арышту. На запытаньне тав. Крыленкі, ці не заўважваў ён шкодніцкай работы, у прыватнасьці —пад час яго службы на капальнях «Красненкой» і «Аюте»? Андрэй Каладуб гаворыць:

— Я нічога ня ведаў і не падазраваў. Ва ўсіх работах нічога ненармальнага ня было. Аб злачынствах, якія рабіліся, я даведаўся толькі тады, калі атрымаў абвінаваўчы акт.

Па хадайніцтве абвінавачаньня суд агалашае акт тэхнічнай экспэртызы па капальні «Аюта», дзе падсудны загадваў праходкаю. Акт канстатуе цэлы рад недапушчальных і буйных дэфэктаў праходкі, пры чым у акце гаворыцца, што загадчык праходкаю Каладуб аб гэтым ведаў. Акт падпісаны галоўным начальнікам горнага аддзелу, тэхнічным інспэктарам і прадстаўніком інжынэрна-тэхнічных сіл.

— Вы падзяляеце думку экспэртызы?—пытаецца тав. Крыленка ў падсуднага.

Падсудны дае адмоўны адказ. Таксама Андрэй Каладуб заяўляе аб сваёй поўнай нязгодзе з ацэнкаю яго работы па праходцы капальні «Красненкой», якая даўней была ўласнасьцю падсуднага Самойлава. Згодна паказаньням Самойлава і інжынэра Калганава, работа па праходцы капальні «Красненкой» характарызуецца, як шкодніцкая. Да моманту нацыяналізацыі гэта капальня ўжо была выпрацавана і траціць сродкі на далейшую распрацоўку яе было зусім ня мэтазгодна.

Потым Андрэю Каладубу робіцца вочная стаўка з Калганавым, дзе Калганаў катэгарычна сьцьвярджае, што Андрэй Каладуб атрымліваў ад яго грошы за шкодніцкую работу рэгулярна, пачынаючы з 1923 году па 1926 год уключна, і ўсяго атрымаў каля 5.000 руб.

Суд пераходзіць да абсьледваньня пытаньня аб адносінах Андрэя Каладуба да работы. Агалашаюцца паказаньні 6 рабочых, якія даны на папярэднім сьледзтве. Ва ўсіх паказаньнях гаворыцца аб тым, што Андрэй Каладуб абыходзіўся з рабочымі ня толькі груба, але і жорстка. У часе імпэрыялістычнай вайны на работах у Андрэя Каладуба марылі голадам і зьбівалі да сьмерці палонных немцаў. У часе грамадзянскай вайны Андрэй Каладуб гэтак-жа абыходзіўся з палоннымі чырвонаармейцамі. Наконт усіх гэтых паказаньняў Андрэй Каладуб адказвае:

— Нічога падобнага ня было.

Паказаньні падсуднага Амельяна Каладуба

Допыт Андрэя Каладуба скончан. Яго месца займае Каладуб старшы—Амельян, буйны капальняўласьнік, які накапіў да моманту прыходу савецкай улады каля 100.000 руб. У апошнія гады ён працаваў у Данецка-Грушаўскім раёне, кіруючы рацыяналізацыяй, а потым і прафтэхнічнай асьветаю. Яму 65 год.

Вінаватым Амельян Каладуб прызнаў сябе часткова, толькі ў тым, што ён ня прыняў «патрэбных мер для прасоўваньня прафтэхнічнай асьветы». Амельян Каладуб запэўняе, што рабочым яго на рудніях жылося зусім ня так дрэнна. Усе расказы аб яго расправах з рабочымі ён лічыць беспадстаўнымі. Адкідае Амельян Каладуб і абвінавачаньне яго ў зьдзеках над палоннымі чырвонаармейцамі.

Амельян Каладуб абвінавачваецца, між іншым, ва ўтойваньні ад савецкай улады карыснай капальні—Бесяргееўкі. Пытаньне аб Бесяргееўцы разьбіралася на асобнай нарадзе ў Калганава ў 1920 годзе. На гэтай нарадзе былі і Каладубы, што Амельян адхіляе. Недахопы работы інжынэрна-тэхнічнага пэрсаналу на рудніях Каладуб, як ён запэўняе, адносіў да нявества гэтага пэрсаналу. Яму прыпамінаюць яго паказаньні на папярэднім сьледзтве. У гэтым паказаньні ён гаворыць, што калі ён сядзеў пад арыштам, ён усебакова абмеркаваў і ўвважыў свае паводзіны і лічыць іх контр-рэвалюцыйнымі. Лічыць, што ён вёў сябе не як грамадзянін савецкай краіны, і што такімі-ж контр-рэвалюцыянэрамі, як і ён, былі і Беразоўскі, і Калганаў, і Нашывачнікаў, і Гаўрушэнка, і Самойлаў і нават брат яго Андрэй Каладуб. Тут-жа ён падрабязна пералічвае дзевяць буйнейшых актаў шкодніцтва, якія былі зроблены шкоднікамі. Допыт Амельяна Каладуба закончан.

Паказаньні начальніка белай контр-разьведкі

У залю суду ўводзяць пад вартаю чалавека з вайсковай выпраўкай, у сіняй блюзе і цяжкіх ботах,—сьведку Паўла Прудэнтава, былога начальніка шахцінскай контр-разьведкі. Прудэнтаў паказвае, што Беразоўскі, Калганаў, Башкін, Каладубы Амельян і Андрэй, Штэйкер, Бабенка, Гаўрушэнка, і Самойлаў часта наведвалі контр-разьведку.

—Ніхто іх не запрашаў,—гаворыць Прудэнтаў,—усе яны прыходзілі добраахвотна. Сакрэтнымі супрацоўнікамі ня былі, пэнсіі не атрымлівалі, прыходзілі па ўласным пабуджэньні. Яны давалі весткі аб усім, што адбывалася сярод рабочых: аб забастоўках, аб агітатарах, асьвятлялі бягучы момант. Весткі давалі каштоўныя і важныя. Яны выдавалі ўсіх актыўных рабочых і контр-разьведка затрымлівала гэтых рабочых і праз начальніка гарнізона адпраўляла ў ваенна-палявы суд. Там іх ужо засуджвалі да расстрэлу, пасылалі ў турмы і г. д.

— Колькі іх было?

— Дзесяткі, а можа быць і каля сотні было,—адказвае сьведка. Колькі было выпадкаў растрэлу, ён не памятуе, але гаворыць, што ня мала.

Аднак усе названыя Прудэнтавым асобы—Калганаў, Бабенка, Башкін, Беразоўскі, Самойлаў, абодвы Каладубы катэгарычна адмаўляюць сваю сувязь з контр-разьведкай.

На гэтым канчаецца пасяджэньне суду. Наступнае пасяджэньне ў панядзелак а 10-й гадзіне раніцы.

Францыя зацiскае пятлю на шыі Румыніі

Румынскі дзяржбанк пад кантролем французскага банку

ВЕНА, 26. Згодна з румынскім урадавым паведамленьнем, апэрацыі румынскага нацыянальнага банку будуць з гэтага часу падпарадкаваны кантролю французскага банку. Як паведамляюць з Бухарэсту, гэта вестка выклікала вялікае хваляваньне ў румынскіх банкаўскіх колах, бо ўсяго толькі некалькі дзён таму назад афіцыйныя колы рашуча абвяргалі ўсялякія чуткі аб гэтым.

Канфэрэнцыя кампартыі ПАЗШ

Дамагаецца ад ураду прызнаньня СССР

Ганьба шахцінскіх змоўшчыкаў

НЬЮ-ЁРК, 26. На канфэрэнцыі Уокерс-парты (кампартыя ПАЗШ) выступілі з прывітальнымі прамовамі шматлікія беспартыйныя дэлегаты-рабочыя, фэрмэры, нэгры, а таксама дэлегаты ад моладзі. Прамоўцы крытыкавалі прадвыбарчыя плятформы рэспубліканскай, дэмакратычнай і сацыялістычнай партый ПАЗШ, выкрывалі двудушша амэрыканскай рэфармісцкай фэдэрацыі працы і рэзка асуджалі палітыку ўраду Злучаных Штатаў у Нікарагуа, а таксама палітыку Злучаных Штатаў у адносінах да Савецкага Саюзу.

Канфэрэнцыя атрымала прывітальныя тэлеграмы ад Камінтэрну, мэксыканскай, ангельскай, французскай і нямецкай кампартый, ад бастуючых гарнякоў Пэнсільваніі і тэкстыльшчыкаў Нью-Бэтфорду.

Канфэрэнцыя ўхваліла рэзалюцыю, у якой клейміць злачынную дзейнасьць контр-рэвалюцыйнай арганізацыі ў Шахцінскім раёне і дамагаецца пакараньня вінаватых. Рэзалюцыя заклікае амэрыканскіх рабочых і рабочых усяго сьвету падвоіць пільнасьць і ўзмацніць падрыхтоўку да абароны СССР ад магчымага нападу капіталістых. Рэзалюцыя зьвяртаецца да ўраду ПАЗШ з дамаганьнем прызнаць СССР.

эканомікі, зносін і транзіту, пасяджэньні якой адбываліся ў Варшаве».

У паведамленьні гаворыцца: «26 мая камісія па пытаньнях эканомікі зносін і транзіту заслухала даклады трох падкамісій — чыгуначнай, паштовай і тэлеграфнай. З гэтых дакладаў вынікае, што на падставе прапаноў, якія зроблены да гэтага часу абодвума бакамі, згода не магла быць дасягнута. З гэтай прычыны камісія прапануе літоўскай дэлегацыі прадставіць да наступнага пасяджэньня праекты аб устанаўленьні чыгуначных, паштовых і тэлеграфных зносін. Наступнае пасяджэньне камісіі адбудзецца 23-га чэрвеня».

* * *

ВАРШАВА, 27. Польскае тэлеграфнае агэнцтва паведамляе: «У сувязі з заканчэньнем першай сэсіі польска-літоўскай каміссіі па пытаньнях эканомікі, зносін і транзіту, прадстаўнік агэнцтва меў гутарку з прадстаўніком польскай дэлегацыі Шумлякоўскім.

У гэтым інтэрвью Шумлякоўскі заявіў: «Падобна да ўсіх нашых перагавораў з Літвою, перагаворы на данай сэсіі зьявіліся надзвычайна труднымі, з прычыны той пазыцыі, якую займае літоўскі ўрад у адносінах да Вільні. Хоць камісія і разглядала выключна пытаньні эканамічнага характару і пытаньні зносін, аднак, на жаль, не ўдалося дабіцца сапраўдных вынікаў, бо літоўская дэлегацыя высоўвала аргумэнты палітычнага характару.

Літоўцы адмовіліся абгаварваць пытаньне аб устанаўленьні простых зносін паміж Польшчай і Літвой і запрапанавалі ўстанавіць зносіны праз Усходнюю Прусію ці Латвію. Пры гэтым літоўцы заявілі, што літоўскі ўрад баіцца, каб згода яго на ўстанаўленьне простых зносін не стварыла прэцэдэнту адносна тэрытарыяльнага статусу толькі часова».

Новая канстытуцыя рэфэрэндуму не падлягае і ўступіла ў моц з 25-га мая.

* * *

ВАРШАВА, 28. Польскі друк ажыўлена камэнтуе новую літоўскую канстытуцыю, асабліва параграф, дзе гаворыцца, што Вільня—сталіца Літвы. „Голас Праўды“ піша: „Падобная чыннасьць з боку іншае дзяржавы дала-б повад да вайны. Прызнаньне за Польшчаю Вільні атрымала міжнародную санкцыю з боку Лігі Нацый“.

* * *

Частковая згода па розных дробных пытаньнях, дасягнутая на пасяджэньні польска-літоўскае юрыдычнае камісіі ў Бэрліне, і адсутнасьць паразуменьня ў гаспадарча-камунікацыйнай камісіі ў Варшаве—ёсьць новым паказам таго „бегу на месцы“, якім па сваёй істоце зьяўляюцца польска-літоўскія перагаворы. Як ведама, на пасяджэньні рады Лігі Нацый у Жэневе 10-га сьнежня мінулага году Пілсудзкі і Вальдэмарас згадзіліся на ліквідацыю таго становішча вайны без ваенных падзей, якое, па заявах літоўскага ўраду, існавала паміж Літвою і Польшчаю. Тады-ж рада Лігі Нацый даручыла абодвым бакам пачаць беспасрэдныя перагаворы дзеля канкрэтызацыі асноўнае жэнэўскае згоды і вырашэньня ўсіх спрэчных пытаньняў. Тое, што прадстаўнікі абедзьвюх „ваюючых“ дзяржаў зьяўляюцца дыктатарамі-фашыстамі, незалежнымі ад парляманцкіх камбінацый, давала гарантыю верхаводам Лігі, што справа прымірэньня Літвы з Польшчаю, а тым самым і завяршэньне працісавецкага ланцуга—пойдзе шпаркім тэмпам. На практыцы, аднак, справа не пайшла так гладка, як гэта меркавалася ў Жэневе.

Пасьля зацяжнае дыплёматычнае перапіскі, больш падобнае на лаянку, чым на дзелавы абгавор месца і часу „прыязных“ перагавораў паміж двума міралюбна настроенымі суседзямі,—нарэшце была склікана канфэрэнцыя ў Кёнігсбэргу. Папрацаваўшы некалькі дзён у канцы сакавіка, канфэрэнцыя разьехалася без рэальных вынікаў, ствараючы тры камісіі: адну ў Коўні, адну ў Варшаве і адну ў Бэрліне.

Ковенская камісія па пытаньнях забесьпячэньня міру і адшкадаваньняў за ваенныя падзеі ў мінулым сабралася тыдні два назад і разьехалася без рэальных вынікаў.

Цяпер тое самое зрабіла Варшаўская камісія па справах гаспадарчых і камунікацыйных і толькі ў Бэрлінскай тае меркаваньне якраз і разьбіліся перагаворы Ковенскае камісіі.

Мытная мяжа звычайна супадае з дзяржаўнаю. Адчыняючы гаспадарчыя зносіны з Польшчаю і ўстанаўляючы мытную мяжу з мытнямі і мытнымі працэдурамі, Літва таксама ўкосна прызнала-б сучаснае размежаваньне ро... назначным дзяржаўнай граніцы. Аб гэтае меркаваньне разьбіліся цяпер варшаўскія перагаворы.

Па пляне, пасьля заканчэньня працы ў камісіях, павінен сабрацца наноў пленум кёнігсбэрскае канфэрэнцыі, яка... лічыцца толькі адкладзенай да вынік... працы ў камісіях, а не зачыненай зу... сім. Камісіі-ж самі ніяк ня могуць прыйсьці да паразуменьня дзеля асноўнае перашкоды—„Віленскага“ пункту гледжаньня Літвы. Да тых пор, пакуль Літва ня зьмірыцца (у яўнай ці зах... ванай форме) са стратаю Вільні, паразуменьня быць ня можа.

Ключ да літоўска-польскіх адносін знаходзіцца ў Лёндане, куды паехаў Вальдэмарас дзеля атрыманьня дырэктыў ад ангельскага ўраду. Ангельскі ўрад, прагнучы закончыць антысавецкі ланцуг, даўно ўжо націскае на Літву, пхаючы яе на паразуменьне з Польшчаю. Кампэнсацыяй зьявілася-б а... гельская пазыка на будаваньне чыгунк... Коўна—Клайпэда, аб якой літоўскі ўрад даўно ўжо бяз посьпеху хадайнічае ў Лёндане. А можа быць і іншыя пазыкі.

„Віленская“ перашкода мае толь... тэарытычнае значэньне, і яе можна б... ла-б пакаваць у гладкіх зварот... якога-небудзь „чыста-тэхнічнага“ па... вуменьня, надворна зусім як-бы... закранаючы літоўскіх прэтэнзій... Вільню, не прымушаючы літоўскі ў... урачыста адмовіцца ад Вільні. Зас... ецца другая перашкода, больш жыць... вая для Вальдэмараса і літоўск... фашызму: гэта небясьпека „ўнутрано... перавароту. Як здаецца, паездка Ва... дэмараса ў Лёндан выклікана жаданьн... разьведаць, што можа Англія даць... паразуменьне з Польшчаю: якія к... пэнсацыі і якое забесьпячэньне пр... „унутранога“ пераваротy? Ад вы... шэньня гэтых спраў залежыць ня то... ні тэмп далейшых польска-літоўскіх... рагавораў, але і самыя перагаворы... адным выпадку яны пойдуць хутка,... другім—будуць цягнуцца без канца.

Абвяшчэньне-ж Вільні літоўскаю... ліцаю мае характар простае дэманс... цыі, што Літва пакуль што не ад... ляецца ад Вільні.

Антысавецкая кампанія польскага друку

Нота тав. Багамолава

Няўдалая спроба справакаваць пасольства СССР у Варшаве

ВАРШАВА, 28. У Кракаве нядаўна быў арыштаваны за выдачу мабілізацыйных пляваў суседняй дзяржаве памочнік кіраўніка чыгункамі кракаўскага раёну Турэк. Варшаўскі друк распаўсюдзіў чуткі, што гэтаю дзяржаваю зьяўляецца СССР. Польскі друк пачаў разьвязную кампанію проці савецкага поўнамоцнага прадстаўніцтва, прыпісваючы яму злоўжываньні дыплёматычнымі прывілеямі.

Кракаўская газэта „Час“ заяўляе, што супрацоўнік поўнамоцнага прадстаўніцтва ў Варшаве выдаваў Турэку па 2000 даляраў. Сапраўды-ж Турэк ня раз прабаваў справакаваць пасольства.

Нота т. Багамолава патрабуе прыняць меры супроць недарэчных абвінавачаньняў поўнамоцнага прадстаўніцтва і падрабязна высьвятляе шантажныя спробы Турэка.

Нота Багамолава спаткала аднадушныя адмоўныя адносіны польскага друку. Рэкорд пабіла бульварная „Газэта паранна—два грошы“, заявіўшы, што „ў Эўропе ўстанавіўся погляд, што кожны супрацоўнік савецкага пасольства або шпіён, або агітатар“.

Афіцыёз „Глос Праўды“ заяўляе: „Савецкая нота не адвяла папрокаў друку“. Далей газэта выказвае з... ленье, што поўнамоцнае прадстаў... не паведаміла раней міністэрства... межных спраў аб правакацыйных... ках Турэка.

* * *

ВАРШАВА. 25 мая ў поўнам... прадстаўніцтва СССР зьявіўся... Сампсухскі, які назваў сабе „дзя... урадавага камісара па сакрэтных... вах“ і прапанаваў свае паслугі па п... чы сакрэтных вестак. Правакатар... радавы паліцыі. Наведаньне пр... ніцтва правакатарамі ўчашча... апошні час.

Па Савецкім Саюзе

Дзесяцігодзьдзе Сьвярдлоўскага унівэрсытэту

ПРЫВІТАНЬНЕ ТАВ. СТАЛІНА

МАСКВА, 26. Падаем прывітаньне тав. Сталіна камуністычнаму унівэрсытэту імя Сьвярдлова.

„Дзесяцігодзьдзе Сьвярдлоўскага унівэрсытэту ёсьць найвялікшае дасягненьне партыі на фронце барацьбы за выпрацоўку ленінскіх кадраў. За 10 год унівэрсытэт даў партыі сотні і тысячы адданых справе камунізму маладых працаўнікоў, якія сталі на зьмену старой гвардыі бальшавікоў,

За 10 год свайго існаваньня унівэрсытэт апраўдаў сябе цалком і поўнасьцю, паказаўшы, што недарма ён носіць імя свайго аснавацеля, перадавога барацьбіта за сусьветны камунізм—Я. М. Сьвярдлова. Навучыць рабочых партыйцаў уладаць навуковым мэтадам Маркса і Леніна і правільна ўжываць яго ў справе сацыялістычнага будаўніцтва, такая задача, якую выконваў, выконвае і будзе выконваць з гонарам унівэрсытэт Сьвярдлова.

Прывітаньне былым і сучасным сьвярдлоўцам да дзесяцігодзьдзя камуністычнага унівэрсытэту імя Я. М. Сьвярдлова.

Прывітаньне юбілейнаму выпуску сьвярдлоўцаў—новаму атраду будаўнікоў сацыялізму.

І. СТАЛІН".

ПРЫСУД ПА СПРАВЕ АРЦЁМАЎСКІХ СУДОВЫХ ПРАЦАЎНІКОЎ

АРЦЁМАЎСК, 26. Сёньня выязная сэсія Вярхоўнага суду вынесла прыгавор па справе арцёмаўскіх судовых працаўнікоў.

Галоўны падсудны—былы намесьнік акрпракурора Левон прыгавораны да двух год пазбаўленьня свабоды з паражэньнем у правох на 1 год пасьля адбыцьця кары, былы старшы судзьдзя-сьледчы акрсуду Цьвяткоў прыгавораны да 8 месяцаў, а былы памоцнік начальніка акрміліцыі Кольма—да 6 месяцаў пазбаўленьня свабоды. Былы народны судзьдзя-сьледчы Сьлюсараў прыгавораны да пазбаўленьня свабоды ўмоўна на 1 год. У адносінах Цьвяткова і Кольма суд застасаваў амністыю і ад кары звольніў. Прыгавар канчатковы, аскарджаньню не падлягае.

1.200 тыс. руб. на паляпшэньне быту гарнякоў

РАСТОЎ-ДОН, 26. На паляпшэньне быту горнарабочых Шахцінскага раёну атрымана 1.200 тыс. руб. Частка гэтых сродкаў будзе выкарыстана на абсталяваньне інтэрнатаў і на ўпарадкаваньне рабочых пасёлкаў. Будзе пабудавана фабрыка-кухня, якая будзе абслугоўваць пры дапамозе тэрмосаў усе бліжэйшыя да гораду руднікі.

Тыраж 2-ое авіялётарэі

ХАРКАЎ, 26. Сёньня пачаўся тыраж другой усесаюзнай авіялётарэі.

На першым пасяджэньні была разыграна 1000 выйгрышаў па гадавой падпісцы на часопіс „Авіяцыя і хэмія“, 500 выйгрышаў на лётныя мадэлі і некальні выйгрышаў на кругавыя палёты над буйнымі гарадамі СССР.

ПРЫМУСОВЫ АРБІТРАЖ у ШВЭЦЫІ

ЗДРАДНІЦТВА РЭФАРМІСТЫХ

ПАРЛЯМАНТ ЗАЦЬВЕРДЗІЎ ЗАКОНАПРАЕКТ

СТАНГОЛЬМ, 26. Швэдзкі парлямант прыняў унесены ўрадам законапраект аб прымусовым арбітражным разборы канфліктаў паміж прадпрыемцамі і рабочымі.

Паводле законапраекту, прафэсыянальныя арганізацыі і паасобныя рабочыя за адмову падпарадкавацца прымусоваму арбітражнаму рашэньню падвяргаюцца вялікім грашовым штрафам.

РАБОЧЫЯ ПРАЦЯГВАЮЦЬ БАРАЦЬБУ

СТАНГОЛЬМ, 26. Сход рабочых будаўнікоў Осло, на якім прысутнічала 1.200 чалавек, пастанавіў не падпарадкавацца пастанове арбітражнай інстанцыі аб зьніжэньні заработнай платы, якую прадпрыемцы праводзяць з сёньняшняга дня. Сход пастанавіў абвясьціць забастоўку на прадпрыемствах, уласьнікі якіх будуць дамагацца застасаваньня арбітражнага рашэньня.

Урад пагражае застасаваць толькі што ўхвалены парляментам закон аб прымусовасьці арбітражных рашэньняў, паводле якіх прафсаюзныя арганізацыі і асобныя рабочыя караюцца за непадпарадкаваньне прымусоваму арбітражнаму рашэньню штрафам у разьмеры да 25.000 крон і турэмным зьняволеньнем да 3 месяцаў.

Застасаваньне новага закону пагражае таксама рабочым паліграфічных і пераплётных прадпрыемстваў, дзе існуе аналёгічнае становішча. Аб'яднаньне швэдзкіх прафсаюзаў пакуль што ня выказвае сваіх адносін да становішча, якое стварылася.

ГЕНРАДА ВЫДАЕ РАБОЧЫХ У РУКІ ПРАДПРЫЕМЦАЎ

ЛЁНДАН, 21. У апошнім нумары „Сэндэй Уорнер" апублікаваны артыкул Кука, у якім ён падкрэсьлівае, што генэральная рада вядзе далей перагаворы з Альфрэдам Мондам аб „міры ў прамысловасьці" і што праекты згоды, якія распрацаваны аб'яднанымі падкамісіямі, накладаюць на прафсаюзы поўныя абавязацельствы без іх ведама.

Кук далей зазначае, што генэральная рада вядзе далей перагаворы з Мондам, ня гледзячы на тое, што апошні толькі нядаўна выступіў у Рыме з пахвалою фашызму.

Кук заклікае рабочых да аб'яднанай кампаніі супроць перагавораў з групай прамыслоўцаў начале з Мондам.

АГОНЬ ПА НЕДАХОПАХ

НЕАПРАЎДАНЫ АПТЫМІЗМ

(г. Барысаў)

Поўны кантраст паміж сходамі парт'ячэек на прадпрыемствах і ячэек савецкіх. Наколькі першыя актыўныя, поўныя жыцьця і праходзяць пры зацікаўленасьці ўсіх удзельнікаў, настолькі апошнія неяк зьмярцьвелі.

На сходзе ячэйкі **савецкіх устаноў** у г. Барысаве старшыні часта прыходзіцца прызываць:

— Таварышы, хто хоча выступіць у спрэчках. Выказвайцеся.

Але, раскалыхваюцца марудна.

Паглядзім, што зрабіла ячэйка ў галіне беларусізацыі. Фармальна—амаль што ўсё магчымае. Канцылярыя вядзецца на белмове. Большасьць супрацоўнікаў добра вывучылі мову, але... **гутаркі большай часткай вядуцца на расійскай мове.**

Або праца па паляпшэньні апарату і па барацьбе з бюракратызмам. Фармальна і тут добра. Адзін з прысутных нават сказаў: **які там бюракратызм.** Вось, калі ў Барысаве існавала акруга, установы былі вялікія, тады можа і быў бюракратызм, **а зараз пры маленькіх установах, адкуль таму бюракратызму ўзяцца?**

Яшчэ адзін удзельнік сходу разьбівае гэты аптымізм.

— Яшчэ пры працы мінулага бюро, ячэйка ўзялася за вывучэньне пастаноўкі працы на пошце, шмат было знойдзена і бюракратызму і быў рад момантаў, якія трэба палепшыць, але наша бюро ячэйкі гэтымі пытаньнямі не займалася і таму здаецца, што ўсё добра.

— Наша ячэйка проста заслухоўвала даклады загадчыкаў асобных установаў без падрыхтоўкі і агляду.

Фармальныя адносіны трэба зьнішчыць, таварышы, а то да вас прылепіцца назва «лакіраваных». **Б.**

ГУТАРАК МНОГА—СПРАВЫ НЯМА

(Ячэйка зав. «Усход»)

Справаздачна-перавыбарчы сход цягнуўся каля 5-ці гадзін. Самакрытыка разгарнулася ва ўсю шырыню, нават само бюро моцна сябе крытыкавала. Справаздача пачалася з гаспадарчага становішча прадпрыемства, на што, праўда, бюро ўвесь час зьвяртала шмат увагі, а асабліва, калі было пастаўлена Акрвыканкомам пытаньне аб злучэньні нашага прадпрыемства з заводам «Мэтал». Аднак, мала ўвагі ўдзялялася вытворчым нарадам, апошнія ня скліkaліся. Бюро своечасова паставіла пытаньне аб прагулах, зьвязаных з п'янствам. Мала, ці вярней, зусім бюро не займалася пытаньнямі зьніжэньня сабекошту і накладных выдаткаў. «У нас гэта не магчыма, пакуль не дэабсталюемся»—гаварылі ў ячэйцы, што, зразумела, няверна.

Мала ўдзялялася ўвагі камсамольскай ячэйцы. Некаторыя партыйцы-камсамольцы не наведвалі і ня лічылі патрэбным наведваць камсамольскія сходы. Бюро ня ўжывала патрэбных мер, што выклікала нездавальненьне сярод камсамольцаў, дысцыпліна ў камсамольскай ячэйцы, па прыкладзе партыйнай, пахіснулася.

Кіраўніцтва агульна-гарадзкімі арганізацыямі як быццам было здавальняючае, але работа ў некаторых арганізацыях зусім адсутнічала. Так, ня гледзячы на гэта, бюро Асоавіяхіму да гэтага часу не правяло ніякай нават арганізацыйнай работы.

Шэфтаварыства, як арганізацыя, фактычна ня існуе ўжо даўно. З усяго складу бюро праводзіць працу на вёсцы адзін толькі старшыня і ніхто з рабочых ня ведае, што ён там робіць. Агульны сход шэфтаварыства ніяк нельга склікаць.

На агульных сходах ячэйкі ня ставіліся пытаньні як гаспадарчыя, так і ўнутрыпартыйныя, а пераважна ставіліся кампанейскія і палітычныя. **Ня ўсе партыйцы разумеюць значэньне беларусізацыі і апошняя ў ячэйцы не праводзіцца, газэты беларускія ня выпісваюцца.**

Сход прайшоў надта інтэнсыўна. Абгаварылі ўсе балючыя пытаньні і тут-жа паложылі канец недагаворанасьцям, недаверлівым адносінам адзін да другога, сярод членаў партыі, чым увесь час хварэла наша ячэйка. **Д. К.**

Чым-жа займалася бюро?

(2-я дзярждрукарня, Менск)

А 7-й гадзіне чырвоны куток 2-й дзярждрукарні быў ужо поўны. Прышлі заслухаць справаздачу бюро ячэйкі за апошнія 6 месяцаў работы. Ячэйка наша складаецца з усіх машын у сувязі з праектам аб аб'яднаньні 1-й і 2-й друкарань. Прыходзілася ўзьнімаць пытаньне і атрымліваць работу ад 1-й друкарні

З чым прышлі на перавыбары

(Ф-ка «Чырвоная Бярэзіна»)

Перавыбары бюро цэх'ячэек на нашай фабрыцы скончыліся. Гэтымі днямі пачнуцца перавыбары бюро партколектыву, які ахапляе 1.015 рабочых фабрыкі запалак. Зараз калектыў мае 146 камуністых, з іх 42 кандыдаты. За апошні год калектыў вырас на 39 таварышоў. Большасьць з іх—рабочыя, якія працуюць на вытворчасьці каля 10 гадоў.

Інтарэс беспартыйных да сваёй цэх'ячэйкі палепшыўся; аб гэтым гавораць факты. На кожным сходзе прысутнічае шмат беспартыйных рабочых. Сярод партыйцаў нашай фабрыкі бывалі выпадкі рэлігійных абрадаў, аб якіх бюро калектыву ня ведала цэлымі месяцамі. У вялікдзень ня вышла на работу 500 рабочых—гэта гаворыць аб слабасьці антырэлігійнае работы сярод рабочых.

Цэхавыя вытворчыя нарады сябе апраўдалі, на іх прысутнічала 80—90 проц. работніц цэху і шмат цікавых прапаноў было вынесена з боку рабочых.

Дзякуючы кіраўніцтву партколектыву, мы ў сучасны момант маем 2 капейкі зьніжэньня сабекошту на скрынцы запалак—ад 5 р. да 4 р. 98 к.

Масавая праца кульгала ў сувязі з адсутнасьцю памяшканьня. Цяпер будуецца новы клюб для фабрык «Бярэзіны» і «Домбаля».

Зараз усе рыхтуюцца да перавыбараў бюро партколектыву.

Б. Шымкінд.

Хопіць слоў, агітуйце справаю

(VIII пухавіцкая раённая партканфэрэнцыя)

Амаль усе балючыя бакі партыйнае працы і жыцьця знайшлі свае адлюстраваньне ў спрэчках. Асабліва спыняліся на ненармальнасьцях у адносінах паміж партыйцамі ячэек ф-кі імя Леніна і садова-гароднага тэхнікуму.

Спыняліся на пытаньні аб тым, што нашыя гаспадарчыя кіраўнікі (у саўгасах, кааперацыі) да гэтай пары нічога ня робяць у галіне тэарытычнага ўзьняцьця сваёй кваліфікацыі. Высьвятлілі сялянскае перараджэньне часткі партыйцаў адной з вясковых ячэек (Блужа).

Наогул, мінулыя гаспадарчыя кампаніі далі яснае ўражаньне ня толькі аб расслаеньні вёскі, аб сла-

Аб парушэньнях нацпалітыкі

(Паводле заметак у газ. «Зьвязда» №№ 79 і 82)

Пастанова ЦКК КП(б)Б

Лічачы недапушчальным парушэньнем беларусізацыі з боку гомельскага інспэктара працы, што выказалася ў звароце перапіскі Рэчыцкай пошты з патрабаваньнем перакласьці яе на расійскую мову, ЦКК КП(б)Б прапанавала Гомельскай АКК вінаватых у гэтым прыцягнуць да адказнасьці з апавяшчэньнем аб тым у друку.

Адносна-ж афіцыйнага выступленьня Дарпрафсожу Паўн.-Зах. чыг. (гл. заметку «Вялікадзяржаўныя бюракраты» ў № 82) супроць беларусізацыі працы прафорганаў на вучастку, знаходзячымся ў межах БССР,—ЦКК, лічачы таксама падобнае выступленьне няправільным і несуадпавядаючым дырэктывам па нацпалітыцы, перадала пытаньне аб належным рэагаваньні па адносінах да работнікаў Дарпрафсожу ў краёвую Паўн.-Зах. Кантрольную Камісію (Ленінград) і фр. ЦК Чыгуначнікаў.

Сакратар ПК ЦКК КП(б)Б **Дамброўскі.**

Па Савецкай Беларусі

„Дзейнасьць" мазырскага фінінспэктара

МАЗЫР. (Уласны кар.) Усе прыватныя гандляры хваляць мазырскага падатковага інспэктара Бэрнштэйна, бо ён вельмі добры чалавек і ня любіць крыўдзіць «сваіх» людзей. Для савецкага апарату Бэрнштэйн шкодны элемэнт.

Летам 1927 году была адкрыта некалькімі асобамі лазьня. Прапанавана было фінагэнтам узяць патэнт, але... Бэрнштэйн аддаў загад ад патэнту ўстрымацца. Нават не зрабіла ніякага ўплыву на «добрага чалавека» Бэрнштэйна і прапанова Акрфа.

Другі прыклад. Сямёнаўскі сельгаспадарчы саюз піша мазырскай фінінспэкцыі аб абкладаньні гр-на Жака прамысловым падаткам за продаж апошнім сялагаспадарчых тавараў. Між іншым яшчэ і да гэтага часу нічога ня зроблена з боку фінінспэктара.

Не адстаў ад свайго начальніка і яго памоцнік Рамаоўскі. Апошні дапамог гандляру Янаверу ліквідаваць свой гандаль і забараніў фінагэнту складаць апісаньне маемасьці. З гандляра Янавера належала дзяржаве 696 руб. Бэрнштэйн таксама ўтаіў фактычны зварот гандлёвых прадпрыемстваў сваіх родных.

Да служачых Бэрнштэйн адносіўся пачынаўніцку. Аднойчы ён заявіў бухгальтару: «мы вас скарыстаем, як спэцыялістага, а потым выкінем праз вакно, як выціснуты лімон»; калі аб чым-небудзь фінагэнт заўляе фінінспэктару, то апошні адказвае: «ня справа фінагэнта ўмешвацца ў справы фінінспэктара».

Прыгавар па справе Кавалёва

БАРЫСАЎ, 28. (Па тэлефону ад нашага карэспандэнта). У № 120 газэты «Зьвязда» паведамлялася аб абураючым фанце адносін рабочага ф-кі „Чырвоная Бярэзіна" Кавалёва да сваёй былой жонкі, якую ён сыстэматычна зьбіваў і не даваў грошай на пражыцьцё.

У нядзелю, 27-га мая, у Барысаве адбыўся паказальны суд над Кавалёвым. Суд выклікаў вялікі інтарэс ня толькі з боку рабочых фабрыкі „Чырвоная Бярэзіна", але і ўсяго Барысаву, асабліва сярод работніц і жонак рабочых. А 1-й гадзіне дня сталоўка ф-кі „Чырвоная Бярэзіна" была перапоўнена.

Кавалёў сваю віну адмаўляў, але паказаньнем цэлага раду сьведак суд устанавіў, што на працягу шасьці год Кавалёў сваю былую жонку сыстэматычна зьбіваў. Ён давёў яе да таго, што прышоўшы аднойчы на работу яна не змагла стаць да варштату і ёй прышлося адаслаць дадому.

Суд прыгаварыў Кавалёва да зьняволеньня з суровым адмежаваньнем на 2 гады. Прымаючы пад увагу яго ранейшую добраахвотную службу ў Чырвонай арміі, суд знайшоў магчымым зьнізіць яму кару напалову.

Прыгавар быў са здавальненьнем спатканы ўсімі прысутнымі.

Арышт злачынных кіраўнікоў Віцебскага спраўдому

ВІЦЕБСК, 28. (Уласны кар.). Сьледзтва па справе злачынстваў у Віцебскім папраўчым доме, аб якіх пісалася ў газэце «Зьвязда», ідзе шпаркім тэмпам і досыць энэргічна. Прыступіла да працы камісія па рэвізіі бухгальтэрыі папраў-

шацца

ВАРШАВА, 26. У чацьвер украінскія белагвардзейскія эмігранты арганізавалі ў Варшаве «ўрачысты сход» з прычыны гадавіны сьмерці Пятлюры. На сходзе прысутнічалі прадстаўнікі польскіх вайсковых і грамадзянскіх уладаў, у тым ліку вайсковы камэндант Варшавы і варшаўскі староста.

Па прыкладзе украінскіх эмігрантаў думаюць пайсьці таксама і белагвардзейскія эмігранты-грузіны, якія склікаюць у нядзелю «ўрачысты сход» з прычыны «дзесяцігодзьдзя абвяшчэньня незалежнасьці Каўказскіх рэспублік».

шаўскага муніцыпалітэту.

10 арыштаваных белаэмігрантаў вызвалены

ВАРШАВА, 26. Апэляцыйны суд на распарадзіцельным пасяджэньні вызваліў да суду без залогу 10 белаэміграпатаў, арыштаваных у сувязі з замахам на гандлёвага прадстаўніка СССР у Польшчы т. Лізарава. Сярод вызваленых брат Юрыя Вайцэхоўскага — Сяргей Вайцэхоўскі, старшыня эміграпцкага камітэту Сямёнаў і інш. Вызваленыя адданы пад нагляд паліцыі.

Дзе Нобіле?

ОСЛО, 27. Нарвэскае тэлеграфнае агенцтва паведамляе: „Сёньня раніцаю італьянскі пасланьнік у Осло атрымаў тэлеграму, якая выслана з параходу „Чыта Цімізана“ (плаваючая база экспэдыцыі Нобіле) з Кінгсбэю 26 мая, у 23 гадзіны. У тэлеграме гаворыцца, што ад Нобіле ніякіх вестак няма“.

ОСЛО, 26. У міністра абароны адбывалася нарада з удзелам палярных дасьледчыкаў Амундсэна, капітана Ларсэна і інш. У выніку нарады Ларсэн заявіў, што ён гатоў зараз-жа разглядзець магчымасьці пошукаў, а ў выпадку неабходнасьці і на самалётах дапамагчы экспэдыцыі Нобіле. Ларсэн—удзельнік першай экспэдыцыі Нобіле.

працы прайшоў экспрэсам, бо Белдзяржвыдавецтва выдала загад у суботу, а ў панядзелак перайшлі, рабочыя нават не змаглі азнаёміцца. Наборнае аддзяленьне за 2-ю палову красавіка мела 205 гадзін прастою. Былі выпадкі прастою

прыцягваюць шмат рабочых, але адміністрацыя, за выключэньнем дробных рамонтаў, нічога ня робіць.

Ячэйка работу бюро ўхваліла. Новае бюро абноўлена на 60 проц.

Загорскі.

Рыхтуемся да перавыбараў

Вайсковыя партарганізацыі рыхтуюцца да перавыбараў.

Наша палкавая арганізацыя мае значныя дасягненьні па ўзросьце.

Галоўнае гэта тое, што кожная ячэйка больш правільна вывучыла сацыяльна блізкіх да партыі чырвонаармейцаў і ведае, каго можна ў хуткім часе прыняць.

Калі раней сакратар казаў, наколькі ячэйка вырасла, то цяпер ён кажа, наколькі яна можа вырасьці.

Гэта вывучэньне і работа па індывідуальнай апрацоўцы дала свае вынікі.

Калі ў мінулым годзе за 4 месяцы была падана 1 заява, то ў гэтым годзе іх падана 19.

Палепшыўся і сацыяльны стан прынятых, з якіх 44 проц. рабочых, 48 проц. сялян і 8 проц. іншых.

Ячэйкі лепш паставілі якасьць сваёй працы і прыблізілі яе да с дробязяй жыцьця чырвонаармейца.

На 50 проц. на сходах разглядаліся пытаньні ротнага жыцьця і каля 50 проц. усіх сходаў былі адкрытыя.

З недахопаў трэба падкрэсьліць—кіраўніцтва камсамолам. Галоўны недахоп у тым, што ячэйкі давалі толькі агульны напрамак, а не заўсёды дапамагалі камсамольскай групе ў дробязях.

Цяпер, калі полк перайшоў у лягэры, пачынаецца работа па падрыхтоўцы партарганізацыі да работы ў вайсковы час, а таксама па вывучэньні пастаноў нарады сакратароў ячэек.

К канцу лягэрнага збору пачнецца падрыхтоўка да звальненьня чырвонаармейцаў і работа па падрыхтоўцы культпрацаўніка на вёску, згодна пастановы XV зьезду УсеКП(б).

Вайсккор.

ласяпытаньне аб калектывізацыі вёскі, ня гледзячы на тое, што ў раёне ў гэту вясну арганізаваны 4 новых сельска-гаспадарчых калектывы, 1 садова-гароднае таварыства, 1 насеннае т-ва, 1 машыннае і 1 тарфяное.

Калі да гэтага дадаць, што арганізаваць адну арцель выключна з камуністых не ўдалося, бо вылучаныя партыйцы, якія спачатку згадзіліся, а потым «здрэйфілі», — дык трэба прызнаць, што патрэбнага пералому ў бок калектывізацыі вёскі ў ячэйках Пухавіцкага раёну яшчэ няма. Гэты пералом павінен зрабіць новы райком КП(б)Б, абраны ў пашыраным складзе.

Д. О.

— СЁНЬНЯ а $8^1/_2$ гадз. увечары у актавай залі ВДУ адбудзецца адчынены сход калектываў КП(б)Б і ЛКСМБ Пэдфаку, на якім будуць разглядацца навучальныя пляны на 1928-29 вуч. год.

— СЁНЬНЯ роўна а 7 ч. ув. адбудзецца агульны адчынены сход к-ву КП(б)Б праўгасу з наступнай абвесткай дня: 1) Абгаварэньне навучальнага пляну, 2) Даклад прафкому, 3) Бягучыя справы.

...нізацыю калгасу

МСЬЦІСЛАЎ. (Уласны кар.). Абураючы бюракратызм сустрэлі сяляне вёскі Рубанаўка ў справе афармленьня сел.-гас. камуны з боку райвыканкому. Беднякі гэтай вёскі ў колькасьці 12 чалавек у сакавіку месяцы арганізаваліся ў камуну. Справа спачатку ішла добра; РВК зацьвердзіў камуну і адказаў камунарам, што іх справа накіравана ў Акрза для рэгістрацыі.

Чакалі камунары доўга, пакуль вернецца справа з Акрза, але... не дачакаліся. Заварушыліся кулакі і пачалі езьдзіць у Акрза, ды ў райза, каб сарваць арганізацыю камуны. Тады камунары паехалі ў райза праведаць лёс сваёй камуны, а загадчык райза заявіў ім: «справа ваша паслана ў акругу». Паехалі камунары ў акругу, пабывалі ў Акрза, у Акрсельсаюзе, але сваёй справы не знайшлі. Вярнуліся назад. Тады райза зноў пацьвердзіў, што справа сапраўды паслана ў акругу. Зноў паехалі ў акругу камунары і зноў нічога не знайшлі.

Зараз высьветлілася, што справа аб арганізацыі камуны ў Рубаноўцы спакойна... валяецца ў партфэлі загадчыка райза.

Камунары абураны паступкам заг. райза, які, па іх думцы, сьвядома дапамог кулакам сарваць справу арганізацыі камуны.

пракуратуры, таксама інспэкцыя дамамі зьняволеньня пры НКУС БССР і ЦКК РСІ Беларусі.

Нездавальняючая праца мэліярацыйных таварыстваў

БАРЫСАЎ. (Ул. кар.). У Барысаўскім раёне налічваецца 21 мэліярацыйнае таварыства, з якіх 2 ужо ліквідаваны. Таварыствамі асушана 430 гэктараў балота.

Між іншым, праца таварыстваў вялася дрэнна, дзякуючы таму, што яны не абслугоўваліся тэхнічным пэрсаналам і... нават да гэтага часу некаторыя з іх ня ведаюць сваёй мэты. Большасьць таварыстваў арганізавалася з мэтаю захопу зямлі або лесу. Члены таварыстваў не зацікаўлены ў асушцы балота, ня ўносіліся ўступныя і паявыя ўзносы.

Асушаная плошча зямлі разьмяркоўвалася на часткі паміж членамі для ўласнага заворваньня. Няправільна разьмяркоўваўся крэдыт, раздаваўся паміж членамі таварыства, а ня ішоў па прастым прызначэньні.

На ўсе недахопы ў таварыствах неабходна зьвярнуць належную ўвагу.

У Заходняй Беларусі

Забастовачная хваля

Забастоўка ў віленскіх цагельнях

Уласьнікі віленскіх цагелень згадзіліся павялічыць зарплату толькі на 12,5 проц. Склікаваў ў інспэктарыяце працы нарада прадстаўнікоў рабочых з уласьнікамі цагелень скончылася без вынікаў. Забастоўка цягнецца далей ужо трэці тыдзень. У апошні час да забастоўкі далучыліся і падзёншчыкі.

У Белавежы забаставала 12.000 чалавек

У Белавежы забаставалі рабочыя і служачыя тартакоў, выстаўляючы трэбаваньне павялічэньня зарплаты ад 30 да 40 проц. Агулам бастуе 12.000 чалавек.

Трэбаваньне дрэваапрацоўшчыкаў Віленшчыны

Рабочыя тартакоў усяго Віленскага ваяводзтва выставілі трэбаваньне аб 35-проц. павялічэньні зарплаты, пагражаючы ў праціўным выпадку забастоўкай. Да трэбаваньня не далучыліся рабочыя віленскіх тартакоў, якія маюць калектыўныя ўмовы.

Барацьба за 8-гадзінны працоўны дзень

Віленскія пекары пастанавілі ўчыніць энэргічныя захады, каб змусіць працадаўцаў прытрымлівацца 8-гадзіннага працоўнага дня. У праціўным выпадку будзе абвешчана забастоўка. Па абліччэньнях саюзу пекароў, пры 8-гадзінным працоўным дні можна было-б даць працу ўсім беспрацоўным пекарам.

Працэс 18-ці ў Навагрудку

17-га чэрвеня ў Навагрудку пачнецца працэс 18 чалавек, абвінавачаных у прыналежнасьці да акруговага камітэту кампартыі Заходняе Беларусі. Сярод абвінавачаных знаходзяцца А. Кішкель, Бярэзін, Іванцэня, Лаксін, Цікан, Лойка, Мініч, Ганчарэўскі, Малька, З. Станкевічанка і інш.

Інтэрпэляцыя „Беларускага клюбу“

„Беларускі дэпутацкі клюб“ падаў інтэрпэляцыю старшыні сойму аб справе забіцьця ў Маладэчні паліцыянтам Роўбаю двох сялян.

20-га мая г. г. Роўба забіў на вуліцы Зьмітра Чарняўскага і Аляксандра Аўсяніка і цяжка параніў Аляксандра Чарняўскага. „Слово“ паведамляе, што сьледзтва нібы-та ўжо выявіла „законнасьць“ учынку Роўбы.

Маладэчанская паліцыя наогул вызначаецца страляньнем па мірных жыхарох. Падобны-ж выпадак быў у Маладэчні ў мінулым годзе, паліцыянт застаўся непакараным.

Яшчэ адзін працэс былога дэпутата Валошына

Акруговы суд у Беластоку разглядаў справу б. дэпутата-грамадаўца Валошына, абвінавачанага ў грубіянстве паліцыі на мітынгу ў Саколцы ў 1926 г.

Асаднікі напалі тады на мітынг, а паліцыя замест выступленьня проціў іх стала разганяць мітынг. Валошын зьвярнуў увагу паліцыі на яе няправільныя ўчынкі, а паліцыя напісала пратакол аб зьневажаньні дзяржаўных служачых пры выкананьні службовых абавязкаў.

У канчальным выніку паліцыянты атрымалі ад начальства падзяку за сваю спраўнасьць, а Валошын—год турмы. Дзеля таго, што Валошын засуджаны на 12 год на працэсе Грамады ў Вільні, беластоцкі прысуд практычнага значэньня ня мае, бо пакрываецца са значнаю лішкаю віленскім прысудам.

Прысуд гэты зьяўляецца яскравай дэманстрацыяй, як польскі суд адносіцца да гвалтаў паліцыі над беларускімі сялянамі і рабочымі.

Беларускі Дзяржаўны Вандроўны Тэатр у Полаччыне

Ужо каля паўтара месяца Беларускі Дзяржаўны Вандроўны Тэатр пад кіраўніцтвам У. Галубка, пасьля пастаноўкі прэм'еры „Таміла“ ў Менску, працуе ў Полаччыне. У самым горадзе Полацку тэатр даў 17 пастановак, якія прайшлі пры вялікай зацікаўленасьці перапоўненых аўдыторый, што складаліся пераважна з рабочых і сялян Полаччыны. Аб вялікім посьпеху тэатру сьведчаць допісы, зьмешчаныя ў акруговай газэце «Чырвоная Полаччына».

Вось некалькі ўрыўкаў з гэтых допісаў, якія характарызуюць тэатр.

«Пастаўленыя за гэты час п'есы «Ганка», «У ліпнёвую ноч», «Падкідыш», «Пан Сурынта» і інш. сьведчаць аб тым, што Беларускі Вандроўны Тэатр Галубка—самабытны тэатр, сапраўды беларускі, сучасны тэатр. У часе пастановак, адзначаных вышэй п'ес, амаль што кожны з удзельнікаў артыстых здолеў сябе вызначыць, як артысты, як сапраўдны працаўнік мастацтва».

Або ў другім нумары тэй-жа газэты гэты тэатр характарызуецца так: «Кароткі шлях беларускага тэатру, але цяжкі. Дзесяць год працы тэатру ў шырокіх гушчах рабочых і сялян робяць яго вядомым і любімым сярод гэтых працоўных мас. Дый недарэмна. Ён-жа блізкі, родны тэатр, зразумелы свайму глядачу. Беларускае, у роднай матчынай мове, мастацтва нясе ён ва ўсе цёмныя куткі. Рука аб руку з каваламі культурнай рэвалюцыі-новымі чырвонымі настаўнікамі пад кіраўніцтвам камуністычнай партыі і ў далейшым будзе працаваць Вандроўны тэатр Галубка, як дапаможнік у выхаваньні шырокіх працоўных мас».

Там-жа далей гаворыцца, што пастаноўкі Галубка ўспрыймаюцца глядачом цалком лёгка таму, што яны—згустак сапраўднага жыцьця і працы беларуса і асабліва ўспрыймаюцца лёгка з прычыны мастацкага аздабленьня. «У часе пастаноўкі бачыш перад сабою жыцьцё, захапляешся, перадаешся і думкамі і пачуцьцём, забываеш па акружаючае». Вось словы, якія характарызуюць тое моцнае ўражаньне, якое робяць пастаноўкі Вандроўнага тэатру.

Але гэты тэатр ня толькі займаецца пастаноўкамі сваіх п'ес, ён знаёміць шырокія колы працоўных і з гісторыяй беларускага тэатру. Кіраўніком тэатру, Галубком у самым Полацку прачытаны два даклады на тэму: «Шляхі беларускага тэатру».

Адзін даклад—у пэдтэхнікуме, а другі—у лестэхнікуме. Аб посьпеху і карысьці гэтых выступленьняў Галубка сьведчыць заметка ў цытаванай намі газэце. „Як у часе самога дакладу, так і ў канцы здаволенае студэнцтва гучнымі воплескамі дзякавала Галубка за яго даклады ў тэхнікумах“.

Вось тая работа, якая праводзіцца мала прыкметна, але ўпэўнена і з вялікай карысьцю нашым Вандроўным тэатрам. Калі пастаноўкі тэатру карысталіся посьпехам у рабочых і чырвонаармейскіх масах, то ў вёсках Полаччыны, куды тэатр выехаў, гэты посьпех асабліва вялікі. У вёсцы Белая, у якой для тэатру быў першы прыпынак, узварухнулася ўсё сялянства, пачуўшы, што да іх прыедзе Галубок. Ня гледзячы на кепскае надвор'е, на спэктакль прышло столькі сялян, што будынак нардому ня мог умясьціць усіх жадаючых пабачыць свой тэатр. Беднае насельніцтва дапушчаецца на спэктакль дармова. Старыя ўсаджваюцца на пярэдніх лаўках. У залі абсалютная цішыня. Усе вельмі ўважліва слухаюць тое, што праходзіць на сцэне. Паветра душнае. Потам сплываюць, і глядачы, і артыстыя. Лямпы ад духаты тухнуць, але гэта нікольві не адбіваецца на ходзе спэктаклю. Спускаецца заслона, абвяшчаецца антракт, але з месца ніхто ня рухаецца, хочуць глядзець далей.

Такое моцнае ўражаньне робяць пастаноўкі Вандроўнага тэатру на сялян. Вось дзе робіцца вялікая культурная работа, вось дзе сялянін Полаччыны бачыць свой сапраўдны тэатр, які адбівае роднае і блізкае яму жыцьцё, вось чаму гэты тэатр пакідае такое моцнае ўражаньне.

Тэатр мяркуе аб'ехаць 18 раёнаў Полаччыны і пабываць у самых глухіх кутках. Пажадаем посьпеху ў яго цяжкай працы.

П. Ж.

Распаўсюджваньне с.-г. машын

БАБРУЙСК. (Уласны кар.). Сельска-гаспадарчымі складамі сярод сялянства Бабруйскай акругі за час веснавой кампаніі распаўсюджана наступная колькасьць сельска-гаспадарчых машын і прылад:

плугоў—2.416 шт., барон—675 шт., акучнікаў—403, сявярак—13, арфаў—265, сартовак—52, малатарань—89 і сячкарань—1.233 штукі.

Значная колькасьць сельска-гаспадарчых машын адпушчана ў крэдыт.

32 новыя калгасы

БАБРУЙСК. (Уласны кар.). За апошнія месяцы па Бабруйшчыне на надзельнай сялянскай зямлі арганізавана 32 новыя калгасы. 17 арганізаваных калгасаў ужо атрымалі крэдыт і распачалі сваю працу на калектыўных пачатках.

Грамадзкія работы ў Бабруйску

БАБРУЙСК. (Уласны кар.). Шырока разгортваюцца грамадзкія работы па гарадзкім добрабыце.

Зараз адбываюцца работы па брукаваньні вуліц і выпраўленьні ракі Бабруйкі, на якіх занята 250 рабочых.

У хуткім часе распачнецца пабудова фізкультурнага стадыёну і абчыстка гарадзкіх садоў.

На гэтых работах будзе занята новых 50 рабочых.

38 проц. насеньня не ачышчана

БАБРУЙСК. (Уласны кар.). На 20 мая па вёсках Бабруйшчыны сялянствам ачышчана 304.780 пудоў насеньня, або 62 процанты ад тэй колькасьці, якая належыць да ачышчэньня ў часе веснавое кампаніі.

Прападае 15.000 руб.

ГОМЕЛЬ. На галоўным складзе Зах. чыг. ляжыць з 1926 г. 4 катлы сыстэмы Шухава. Над гэтымі катламі няма ніякай страхі і яны псуюцца. Катлы каштуюць 15.000 руб.

Аддзел цягі Зах. чыг. мяркуе страху над катламі зрабіць (?) толькі праз 2 гады.

У бягучым годзе яшчэ прыбывае 6 такіх самых катлоў.

Гэтай безгаспадарчасьцю трэба зацікавіцца РСІ.

За нядобраякасны хлеб да адказнасьці

ВІЦЕБСК За нядобраякасную выпечку хлеба ў Віцебску інспэктарыят гандлю прыцягнуў да адказнасьці наступныя арцелі хлебапёкаў: „Надежда“, „Арганізаваны пекар“, „Энэргія“ і „Пекар“.

Гэта ўжо другая група арцеляй, прыцягнутых да судовай адказнасьці.

Слоўнік Гомельскай акругі

ГОМЕЛЬ. У бліжэйшы час у раёны акругі выяжджаюць члены мясцовага таварыства краязнаўства для зьбіраньня матэр'ялаў для беларускага слоўніка Гомельскай акругі. У гэты слоўнік увойдуць словы, характэрныя для падмовы Гомельскай акругі.

ДА ЎВАГІ РАБКОРАЎ І РАБКОРАК

Заўтра а 7-й гадзіне ўвечары ў памяшканьні рэдакцыі газэты «Зьвязда» (Савецкая, 63) адбудзецца нарада рабселькораўскага актыву.

У парадку дня: 1) самакрытыка і рабкоры, 2) аб 20-процантным зьніжэньні адміністрацыйна-гаспадарчых выдаткаў.

Рабселькораўскі аддзел.

У сьценах Ленінскага Інстытуту...

Гэта ўстанова канцэнтруе ў сабе самыя сьмелыя надзеі нашай краіны. Перад гэтай установай стаяць задачы, вырашэньне якіх прывядзе да сапраўднай гаспадарчай рэвалюцыі на абшарах Беларусі. Да гэтай установы цягнуцца лепшыя маладыя сілы рэспублікі, яе значэньне ўсё больш і больш узрастае. Прасьцей кажучы, я маю на ўвазе Навукова-Дасьледчы Інстытут сельскае і леснае гаспадаркі імя Леніна.

Рэспубліка не шкадуе сродкаў для ўзмацненьня і пашырэньня творчай працы Інстытуту. Наша пралетарская грамадзкасьць у поўнай ступені разумее ўсю важнасьць яго дзейнасьці. Яна мае права патрабаваць ад навуковых працаўнікоў і кіраўнікоў Інстытуту такога-ж поўнага разуменьня пастаўленых перад імі задач і адказнасьці за іх выкананьне.

Мы змагаемся з дробным бюракратам, які прымушае чалавека па некалькі месяцаў хадзіць па неабходную справу, мы „кляймім ганьбаю" растратчыка, мы ня ведаем літасьці да спэца-шкодніка. Ці можам мы маўчаць, калі нашыя навуковыя сьвяцілы, „жрацы" недасяжнага для простых сьмертных „храму навукі" пераймаюць некаторыя якасьці і бюракрата, і растратчыка, і шкодніка?

Ці можам мы маўчаць, калі праф. Пеліхаў, запрошаны ў Інстытут працаваць у якасьці загадчыка станцыяй жывёлагадоўлі, на працягу цэлага году нічога не зрабіў для яе арганізацыі? На працягу цэлага году прафэсар атрымліваў тлустую пэнсію за загадваньне станцыяй, якая не існавала. Вы думаеце тут мелі значэньне «аб'ектыўныя прычыны»? Не, сродкі былі адпушчаны, але прафэсар ня толькі не зрабіў крокаў да арганізацыі станцыі, але нават ня склаў яе пляну. Такую-ж „плённую" працу праводзіць у Інстытуце асыстэнт па расьлінаводзтве Скандракоў, які ня выканаў за ўвесь час амаль ніводнага практычнага заданьня.

Гэтыя безадказныя адносіны да сваіх задач, гэты пагардлівы погляд на Інстытут з акадэмічнага ўзвышша ўласьцівы ня толькі праф. Пеліхаву і асыст. Скандракову. Характэрна гісторыя праф. Яцынхоўскага, які, пакінуўшы сваю працу ў Інстытуце ў якасьці загадчыка станцыяй аховы расьлін,—ня здаў інструмантаў апошняга на паўтары тысячы рублёў. Калі прафэсара папрасілі падпісаць адпаведны акт, ён доўга не згаджаўся, абураўся і, нарэшце, падпісаў адзін з чатырох паасобнікаў акту з агаворачкай, што „такія адносіны можна было чакаць толькі ад адміністрацыі беларускага інстытуту". Тут справа пахне проста крымінальным злачынствам і, як-бы там ні было, а прафэсара прыдзецца прыцягнуць да судовай адказнасьці.

Рад іншых буйных працаўнікоў Інстытуту вельмі спакойна, мякка кажучы, адносіцца да сваіх абавязкаў. Некаторыя з іх займаюць пасады і ў іншых навуковых і дзяржаўных установах. Мы ня ведаем, наколькі прадукцыйна іх праца там, але ва ўсякім разе гэта ні з кого ня здымае адказнасьці за Ленінскі Інстытут.

Калі «зьверху» падточвае Інстытут прафэсарская безадказнасьць, дык „зьнізу" ўжо шырокім струменем б'е безгаспадарчасьць, кумаўство і простае шкодніцтва. На чале канцылярыі НДІ стаіць гр. Ясінскі—былы памешчык, былы афіцэр і былы загадчык саўгасам „Лошыца", які ён спусьціў, як кажуць, да ручкі. Праўда, у анкетах, у адказ на пытаньне аб сацыяльным пахаджэньні, Ясінскі піша —«сын хутараніна», але мы ведаем, чый ён сын. Гр. Ясінскі не павінен быў наогул быць у Менску, бо ён і ўся яго сям'я, паводле пастановы адпаведных органаў, выселены за межы БССР. Аднак, Ясінскі самым лепшым чынам усталяваўся на працы ў Інстытуце, стаў тут фактычным кіраўніком гаспадарчай працы і прабуе далей ужываць сваю лошыцкую практыку.

Пад яго кіраўніцтвам праводзіцца рамонт будынкаў НДІ на Правіянцкай вуліцы. Рамонт—брыдкі: дзіравыя столі, абваленая штукатурка, падвязаныя вяровачкамі і дзіравыя вокны і г. д. Рамонт каштуе каля 8.000 руб., куды больш, чым было прадугледжана па каштарысе. Дырэктар Гарэцкі піша загад аб вылучэньні камісіі для расьследваньня будаўніцтва на Правіянцкай, чарнавік загаду пападае ў рукі Ясінскага, адтуль—у скрынку яго стала і там ляжыць ужо некалькі месяцаў... Камісія не працуе, расьсьледваньне не праводзіцца. Інстытуцкі сад страшэнна запушчан, кожны тыдзень псуецца студня і кожны раз яе рамонт абыходзіцца ў 35-50 рублёў, у хэмічнай лябараторыі ўзрываюцца катлы, прычым інжынэр Ганджа, які ўстанаўляў іх, адразу пасьля гэтага выяжджае на Далёкі Ўсход, а прычыны выбуху да гэтуль ня высьветлены...

Ну, калі Ясінскі ня спэц па гаспадарчай часьці, дык затое ён вельмі добра арыентуецца ў галіве кумаўства і пратэкцыянізму. Пад яго націскам, ня гледзячы на пратэст мясцкому, прымаецца на працу былы афіцэр Летаўт, назначаецца дырэктарам бульбяное станцыі аграном Дзямідовіч. Паміж іншым, Ясінскі—не адзіны прадстаўнік кумаўства ў Інстытуце. Там, напрыклад, усталявалася на працы дачка праф. Доўнар-Запольскага, якая патрэбна, як дзірка ў мосьце, лічыцца ў машыністках жонка асыстэнта Сьцяпуржынскага... Усё гэта дробязі, але дробязі сымптаматычныя.

Дзе-ж кантроль? Дзе-ж пільнае вока грамадзкасьці? Дзе-ж кіраўніцтва?

У дырэктара Інстытуту т. Г. Гарэцкага два намесьнікі—т. Рэмізаў і т. Русецкі, абодва партыйцы. Гарэцкі зьяўляецца асноўным кіраўніком акадэмічнай працы Інстытуту, а на плячах яго намесьнікаў ляжыць увесь цяжар арганізацыйнага кіраўніцтва.

Зразумела, мы ня здымаем адказнасьці за ўсе непарадкі ў Інстытуце з т. Гарэцкага, але ў першую чаргу патрабуем адказу ад т. т. Рэмізава і Русецкага.

Для характарыстыкі першага, мы хочам расказаць пра адзін выпадак, які можа і ня мае дачыненьня да абавязкаў і працы намесьніка дырэктара Інстытуту. Некалькі дзён таму назад памёр у больніцы ад сухотаў камуніст-асыстэнт Інстытуту т. Братанаў. За тыдзень да гэтага, адчуваючы сябе надзвычайна дрэнна, Братанаў зьвярнуўся да Рэмізава, як да намесьніка дырэктара і сакратара партыйнае групы Інстытуту, з просьбаю аказаць яму якую-колечы дапамогу—накіраваць у больніцу, даць аванс... Нічога не адказваючы, Рэмізаў устаў, пайшоў у пакой бухгальтэрыі, даў загад выключыць Братанава з штату і перавесьці на кошт страхкасы і толькі пасьля ўсяго гэтага сказаў Братанаву тры словы:

— Цяпер можаце хварэць.

Рэдкая рознавіднасьць чэхаўскага „Человека в футляре", камуністы Рэмізаў ніколі ня выслухае вас, ніколі не задумаецца над паказаньнямі і парадамі таварышоў па працы. Ён ня любіць, калі яму гавораць „таварыш Рэмізаў"—не, будзьце ласкавы гаварыць «Іван Васільлевіч". Самае важнае ў яго жыцьці—паперка. На сходзе партгрупы Інстытуту Рэмізаў зрывае даклад прадстаўніка мясцкому, бо, бачыце, той „не надрукаваў адпаведных тэзісаў". А калі ў групе патрабавалі ад яго зрабіць даклад аб гаспадарчай працы Інстытуту (партыйцы адчувалі, што тут ня ўсё добра), ён ускіпеў усім сваім сухеньнікім чыноўніцкім сэрцам:

— Ды што вы?.. У нас такія даклады палажэньнем не прадугледжаны!

Аб другім намесьніку дырэктара —Русецкім—многа ня скажаш. Гэта добрадушны чалавек, які шчыра жадае палепшыць працу Інстытуту, але... занадта любіць паляваньне.

Бывала, што Русецкі прападаў на паляваньні па два тыдні—і гэта, майце на ўвазе, у самы разгар уну транога будаўніцтва Інстытуту. Чарнавую гаспадарчую працу Русецкі лічыць непадыходзячай для сябе і службовы час у Інстытуцё „ажыўляе" чытаньнем газэт, часопісаў і задушэўнымі гутаркамі з прыяцелямі.

Такія людзі ажыцьцяўляюць кіраўніцтва Ленінскім Інстытутам. І калі мы зараз сыгналізуем аб невялічкага маштабу злачынствах і непарадках у яго сьценах, дык гэта значыць, што хвароба толькі пачала распаўсюджвацца, але пагражае яна ўсяму арганізму.

Будзем лячыць. Ленінскі Інстытут ня можа ганьбіць сваё імя!

Міх. Гольдбэрг.

ПА ВЫСТАЎКАХ НАСЬЦЕНГАЗЭТ

([illegible] друку)

МАКСІМ ГОРКІ СТУПІЎ НА САВЕЦКУЮ ЗЯМЛЮ

СПАТКАНЬНЕ НА ГРАНІЦЫ І Ў МЕНСКУ

(Ад нашых спэцыяльных карэспандэнтаў)

ВЫШЭЙ СЛОЎ

— Ёв!

Як апошнія ўздыхі гэтага волата—паравоза, магутныя штуршкі энтузіязму кінулі наперад натоўп... Цэрэмонія спатканьня разьбівалася нашчэнт. Аркестр захлынуўся першымі гукамі Інтэрнацыяналу, крыкі кантролю патанулі ў агульным рове захапленьня, людзі прадраліся да ступенек вагону і на рукі падхапілі яго, высокага чалавека з блакітнымі вачыма. Людзі з крыкамі «ўра» панесьлі чалавека па пэроне—туды, на другі бок станцыі, на савецкае палатно, а ён кусаў губы, каб стрымаць сабе, каб не разрыдацца раптам у гэтым стыхійным патосу натхненнай радасьці... Так сустрэлі ўвечары 27 мая на станцыі Негарэлае Максіма Горкага.

Ён, вялікі мастак, пасівеўшы за 60 год цудоўнага жыцьця чалавек, найвялікшы рамантык эпохі—ён у гэтыя хвіліны зусім зьбянтэжыўся, зусім, як малое дзіця, зьдзіўлена ўглядаўся ў твары людзей, у сьцягі, хацеў нешта сказаць і ня мог... Прылажыўшы шырокую далонь да ілба (асьляпляюча гарэлі «Юпітэры»), ён нібы хацеў увабраць у сябе ўвесь гэты непаўторны вечар, асьвяжыць душу бурным веснавым ліўнем маладосьці, каб потым узрасьціць там новыя вобразы і словы.

Рыгор Кобец, качагар «Беларусі», узьлязае на ступенькі горкаўскага вагону.

— Нас прыслалі менскія рабочыя,—гаворыць ён ціха і проста,—даведацца, ці засумаваў па нас Аляксей Максімавіч, як мы па ім... Мы здорава папрацавалі за гэты час, мы многага дасягнулі, мы самі сталі культурней...

Голас Кобеца гучыць усё мацней. Над ім схілілася постаць Горкага—ён з напружанасьцю слухае прамоўцу.

— Менскія рабочыя хочуць параіцца з Аляксеем Максімавічам аб нашых справах, аб нашым будаўніцтве. Яны яшчэ хочуць ведаць—як яго здароўе, ці зможа ён застацца з намі назаўсёды... Яны прасілі пацісьнуць яго моцную слаўную руку.

Горкі схіляецца яшчэ ніжэй, абымае, цалуе Кобеца. Выступае з прывітаньнем тав. Урублеўскі—ад памежных сялян, тав Пятрусэвіч—

У самы гэты патэтычны момант Горкі хітранька ўсьміхнуўся і пры слове «вялікі» красамоўна паківаў пальцам: «спакайней, дарагі таварыш,—нібы гаварыў гэты палец,— можна і без такіх эпітэтаў».

— Усё-ж такі некалькі слоў я скажу,—раптам загаварыў ён, моцна націскаючы на «о».—Прамоўца я дрэнны, прытым вельмі ўсхвалёван... Мне здаецца, што чалавек, шчасьлівейшы за мяне, ня жыў у Расіі... Вашы адносіны да мяне, ваша давер'е, ваша жаданьне, каб я працаваў разам з вамі—ня могуць не хваляваць. Не хапае слоў, каб выразіць усё гэта. Гэта вышэй слоў... Я ня ведаю, што я зраблю, што я напішу, але я нешта зраблю. Я ведаю аб вас, я сачыў за вашай творчай працай, я атрымліваў сотні лістоў і выданьняў. Я ведаю, якой вялікай вы зробіце вашу краіну... Гэта ўражаньне амаладжанай Расіі—велічэзнае, патрасаючае. Прывітаньне вам, прывітаньне! Больш бадзёрасьці... Мы гэты сьвет зьдзівім...

— Зьдзівім, Аляксей Максімыч, зьдзівім!—падаў нехта голас з натоўпу.

— Я веру... Прывітаньне!

У Менску, скрозь заліты рабочымі дэлегацыямі пэрон (прафсаюзы павінны былі вылучыць па некалькі чалавек, а прышлі сотні), хутка прабіраецца рабфакаўка з вялікім букетам бэзу ў руках.

— Тав. Горкі, вазьмеце першы букет савецкага бэзу!

А. М. шчасьліва ўсьміхаецца, цягнецца доўгімі рабочымі рукамі праз вакно і ловіць кветкі.

За кветкамі яму перадаюць ліст рабкораў Менску, якія просяць яго застацца назаўсёды ў СССР і разам з усёй рабочай клясай будаваць сацыялізм.

Лятучы мітынг. Ісаеў, Баліцкі, Галаскоў...

— У сталіцы БССР,—ва ўсю шырыню сваіх магутных грудзей гаворыць апошні,—мы вітаем дарагога госьця. Толькі што ён праехаў праз тую краіну, дзе паны і жандары зьдзекуюцца з беларускіх працоўных мас. Мы ўпэўнены, што Горкі раскажа яшчэ аб пакутах рабочых і сялян Польшчы і Зах. Беларусі.

— Няхай жыве Аляксей Максімавіч!

У вагоне у Горкага

Зразумела хваляваньне, з якім мы, некалькі менск іх працаўнікоў, пераступілі парог вагону, у якім ехаў Горкі.

Толькі што адбылася гэта незабытная сцэна спатканьня пісьменьніка, вынас яго на руках з польскага вагону, толькі што была выслухана простая, шчырая, але надзвычай зьмястоўная прамова рабочага Кобеца, якая глыбока ўсхвалявала Горкага, толькі што сам Горкі, перарыўным голасам, прасьціраючы рукі да прысутных, гаварыў простыя словы аб новых людзях, аб вялікай будове новага грамадзтва, аб тым, што мы зьдзіўляем і зьдзівім яшчэ сьвет...

Усё гэта хвалявала... Я бачыў, як у такога бачыўшага віды рэвалюцыянэра, як т. Ганецкі, ня раз, пад час прамовы Горкага, капала з вачэй сьляза...

З пляцоўкі Горкі быў уведзен у вагон.

І вось цяпер мы ідзем туды, да Горкага...

Аляксей Максімавіч пасьля маленькага мітынгу крыху супакоіўся.

Моцнае паціскаленьне касьцістай рукі і мы ля стала. Акружылі пісьменьніка цесным колам. Ніякага пачуцьця звычайнай няloўкасьці. Відаць адразу, што ён наш, просты і блізкі... Прыемным баском апавядае.

— Я прыехаў-бы на дзень раней, ды захацелася паглядзець выстаўку друку ў Кёльне. Езьдзіў туды. Выстаўка, як выстаўка, але савецкі павільён робіць надзвычайна моцнае ўражаньне, зьдзіўляе. Ня тое, што ў аддзелах іншых краін. Ну, ляжаць там кніжачкі, у вялікім парадку, вісяць дыяграмы. У нас ня тое. Ніякіх дыяграм, табліц—усё ў руху, усё мільгаціць, усё ясна, б'е фактамі. Вось табе ўвесь працэс дастаўкі газэт: імчацца цягнікі, складваюцца газэты, развозяцца, разносяцца... А тыражы? Рост тыражоў у параўнаньні з даваенным! Горкі разводзіць рукамі. Велічэзны посьпех нашага павільёну, велічэзны. Гэта прызнаюць усе, абсалютна ўсе...

— Ну, зразумела, прышлося там прыпяць удзел у афіцыйным банкеце. Каб, значыць, з вялікай пашанай пацісьнуць табе лапу,—ужо вельмі, ты добра гаварыў...

Горкі моцна ціска руку рабочага, яго вочы засьцілаюцца дымкаю...

— Ну, бывайце здаровы Аляксей Максімавіч, пажывем, папрацуем...

— Пажывем, галубчык, пажывем і папрацуем...

Горкі зноў падсаджваецца да нас. Тав. Скварцоў-Сьцяпанаў гаворыць аб нашых газэтах.

— Дзе ў сьвеце ёсьць яшчэ такія газэты, як у нас? Урадовыя-ж, а крыюць гэты ўрад на чым сьвет стаіць...

Горкі падхватвае:

— Але, гэта так, але часта б'юць міма цэлі, даюць жыўнасьць для жоўтай прэсы Захаду. Мала гавораць аб дасягненьнях. Добрую думку падаў т. Халатаў аб выданьні часопісі «Нашы дасягненьні». І такая часопісь нам патрэбна. І не для заграніцы, о, не. Для нас, для «ўнутранога ўжываньня». Мы ня бачым гэтых дасягненьняў, таму што пагружаны ў іх. А іх трэба бачыць, трэба...

Гутарка пераходзіць на беларускія тэмы.

— У мяне тут шмат знаёмых было. Янка Купала, Якуб Колас, дзе яны?...

— Ды ў нас, у БССР, жывы і працуюць...

— А дзе Лучына, я асабіста ведаў яго, ці жыве Максім Багдановіч?

— Абодва ўжо памерлі...

— Шкода... Бацька Максіма—мой вялікі прыяцель. Я з ім перапісваюся. Нядаўна атрымаў ад яго ліст. У мяне з ім назначана спатканьне ў Калузе.

— Ну, а маладыя, маладыя беларускія сілы, як, растуць?

— Растуць, Аляксей Максімавіч, растуць...

— Абавязкова, абавязкова прышлеце мне, калі можна, кніжкі маладых беларускіх пісьменьнікаў. Я, зразумела, беларускай мовы ня ведаю, але ўжо як-небудзь разьбяруся...

Мы абяцалі неадкладна выканаць гэтую просьбу.

Набліжаецца час адыходу цягніка. Мы ўсталі і разьвіталіся з М. Горкім.

— Бывайце здаровы, галубочкі,

(На выстаўцы насьценгазэт менскіх харчавікоў)

Выстаўка—невялікая, усяго 12 насьценгазэт, але матар'ялу для высноў яна дае вельмі шмат.

Асноўны недахоп усіх насьценгазэт—адсутнасьць вытворчых заметак. **Няма сьмелай, дзелавой крытыкі недахопаў вытворчасьці.** Пішуць звычайна аб дробязях, пішуць шмат, заметка па 4/5 складаецца з разважаньняў аб факце, шмат «філёзофіі», якая пераважоўвае даўно ўсім вядомыя лёзунгі. Няма ў насьценгазэтах асьвятленьня тых практычных задач, якія зараз стаяць перад усёй заводзкай грамадзкасьцю. Зусім няма заметак аб зьніжэньні сабекошту прадукцыі, аб рацыяналізацыі вытворчасьці, скарачэньні накладных выдаткаў, больш або менш буйных фактах безгаспадарчасьці і г. д. Зусім няма асьвятленьня найбольш актуальных пытаньняў рабочага быту, адносін да жанчыны, работніцы, выхаваньня дзяцей, няма асьвятленьня пытаньняў культурнага выхаваньня адсталых рабочых, адносін рабочага да заводу, да варштату, да якасьці прадукцыі і г. д. і г. д.

Зьдзіўляе вялікая колькасьць гістарычных артыкулаў (усе амаль нумары прысьвечаны 1-му мая), узятых з розных кніжок, доўгія справаздачы аб дробных дасягненьнях, шмат агульных заметак з трафарэтнымі прапановамі «ўзмацніць, нагнысціць, пашырыць»...

Але калі ўсе гэтыя мінусы можна дазволіць заводзкім газэтам, якія ў большасьці выпадкаў складаюцца не асабліва пісьменнымі рабочымі, дык для такое насьценгазэты, як газэта Харчтрэсту, у якой удзельнічаюць людзі з вышэйшай і сярэдняй асьветай, абсалютна слабы зьмест проста нельга дараваць. «Чырвоны пагляданьнік» — газэта Харчтрэсту—паглядае вельмі кепска, глядзіць на ўсё скрозь пальцы, гаворыць выключна агульнымі сказамі, а калі ўжо набіраецца «сьмеласьці» і адважваецца расказваць аб якіх-небудзь «ухільчыках» або недахопах таго ці іншага працаўніка, дык ужывае такую эзопаўскую форму зьместу, што самы прыдзірлівы адміністратар ня знойдзе ў заметцы нічога кепскага. Перадавыя і артыкулы стракацяць гучнымі, траскучымі сказамі, але і ў іх няма ніводнай дзельнай прапановы. Адным словам, газэта чысьценькая ня толькі з знадворнага выгляду, але і па зьмесьце—яна чыстая, як крышталь, ад усякай крытыкі і самакрытыкі.

Прэм'яваны былі рабселькораўскімі бібліятэчкамі 3 газэты: «Дражджавы прэс»—заводу «Чырвоная Зара» (1-я прэмія), «Ёрш» сьпіртаводачнага заводу (2-я прэмія) і «Чырвоны Пекар»—хлебазаводу (3-я прэмія).

«Дражджавы прэс» адзначаецца ад іншых насьценгазэт сваімі кароценькімі і дзельнымі заметкамі, сярод якіх сустракаюцца заметкі і вытворчага характару, сваімі яскравымі загалоўкамі, дасьціпнымі карыкатурамі. У звароце да рабочых насьценгазэта дае правільнае асьвятленьне сваіх задач, у бадзёрым і дзелавым тоне заклікае рабочых на барацьбу з безгаспадарчасьцю, бюракратызмам і інш. заводзкімі недахопамі. Насьценгазэта вельмі ўдала ўжыла модную зараз ігру «Віктарыну» для азнаямленьня рабочых з гісторыяй заводу і іншымі пытаньнямі заводзкага жыцьця.

Газэта «Ёрш» досыць сьмела крытыкуе заводзкія недахопы, таксама ня хваліць доўгіх артыкулаў, любіць дзелавітасьць і канкрэтнасьць.

«Чырвоны Пекар» адзначаецца дзелавымі карэспандэнцыямі, якія ня толькі ўскрываюць недахопы, але і паказваюць шляхі, як гэтыя недахопы спыніць.

У галіне тэхнікі—частка газэт яшчэ ідзе па старым шляху, упарта ня хоча перайсьці на больш жывыя і рухомыя формы работы—на сыстэму: «Ільлічоўка» і «непарыўная», якія даўно даказалі свае перавагі перад «штомесячнай». Некаторая кансэрватыўнасьць наглядаецца таксама ў адносінах вельмі прыгожага знадворнага выгляду газэты, вельмі складаных і грамоздкіх загалоўкаў—назваў, якія займаюць у некаторай газэце трэцюю частку яе.

Мае недахопы «вёрстка»—разьмеркаваньне матар'ялу. Ёсьць перагіб кія ў бок складанасьці малюнку, загалоўку, што часта можа паставіць утупік малапрактычнага чытача. Ёсьць «грашкі» і ў галіне граматнай апрацоўкі заметак...

Але наогул трэба сказаць, што ў параўнаньні з леташняй выстаўкай, насьценгазэты харчавікоў зрабілі вялікі крок наперад.

Выстаўка закончылася вечарам рабкораў і чытачоў, на якім з прывітаньнем ад аддзелу друку ЦК КП(б)Б выступіў інструктар аддзелу друку т. Давідовіч і з падрабязным дакладам аб выстаўцы—інструктар рабселькораўскага аддзелу «Зьвязды»—тав. Праўдзін.

А—ў.

Што паказаў агляд насьценгазэт г. Барысава

Уся малая заля Нова-Барысаўскага рабочага клюбу занята 18-ю канкуруючымі насьценгазэтамі. Агульнае ўражаньне—заводзкія газэты значна пайшлі ўперад, абагнаўшы прафсаюзныя і канторскія газэты.

Насьценгазэта заводу імя Розы Люксэмбург ужывае мэтад лёгкай, пераноснай «Ільлічоўкі», якая складаецца ў кніжку. Насьценгазэта заводу «Камінтэрн» складзена з невялікіх дошак, якія круцяцца на шарнірах.

Заводзкія газэты вылучаюцца колькасьцю малюнкаў, невялікімі заметкамі, добра размалёванымі загалоўкамі, якія кідаюцца ў вочы, прыцягваюць чытача. Горш саюзныя—там шаблённыя агульныя загалоўкі, вялікія, нудныя артыкулы, шмат дрэнных вершаў—агульнага зьместу матар'ял.

Па **масавасьці**, па ўцягваньні рабкораў у газэту—на першым месцы **насьценгазэта «Чырвоны Бярэзінец»**. У газэту пішуць каля 110 рабочых.

Крыху адстаюць «Факел Домбалеўца», «Камінтэрнавец» і «Рабочы», у якіх удзельнічае ад 25 да 40 сталых рабкораў.

Па знадворным выглядзе, па **тэхніцы** вылучаюцца насьценгазэты фабрык **«Рабочы»** і заводу **«Камінтэрн»**. Яны даўно ўжо пакончылі з вялікімі нуднымі артыкуламі, даюць невялікія заметкі з малюнкамі, якія цікавяць чытача, якія заўсёды знойдуць водгук у масе рабочых.

Барысаўскія заводзкія газэты вядуць энэргічную барацьбу з безгаспадарчасьцю, п'янствам, хуліганствам, сыстэматычна ўдзяляюць месца пытаньням партыйнага жыцьця на заводзе, ваянізацыі рабочай масы, пытаньням культуры і антырэлігійнай прапаганды.

З прафсаюзных газэт лепшая—газэта саюзу мэдсанпрацы: яна вельмі добра адбівае быт мэдпрацаўнікоў. Але знадворны выгляд, тэхніка газэты ня вытрымліваюць ніякай крытыкі: газэта брудная, загалоўкі «палінялі», вельмі цяжка чытаць зьмест.

Конкурсная камісія ў складзе прадстаўнікоў барысаўскага гарадзкога камітэту партыі, райпрафбюро і газэты «Зьвязда» ўсебакова вывучыла насьценгазэты, якія прадстаўлены на выстаўцы, і пастанавіла **прэм'яваць 6 газэт.**

Першую прэмію гаркому атрымала насьценгазэта заводу **«Чырвоная Бярэзіна»**, якая адзначаецца сваёй масавасьцю, добрым высьвятленьнем важнейшых пытаньняў заводзкага жыцьця і не кепскай тэхнікай.

Другую прэмію гаркому і першую прэмію рэд. «Зьвязды» атрымала насьценгазэта рабочых **заводу «Камінтэрн»**. Яна адзначаецца вельмі добрай тэхнікай апрацоўкі матар'ялаў, адгукваньнем на заводзкія навіны, уплывам на заводзкае жыцьцё.

Трэцюю прэмію гаркому камісія пастанавіла даць насьценгазэце гуты **імя Домбаля.**

Яна вядзе барацьбу з балячкамі заводзкага быту, зьмяшчае каштоўныя прапановы рабочых. Але кульгае тэхніка падачы матар'ялаў. Няма ўсебаковага адбіцьця цікавячых рабочых пытаньняў.

Чацьвертая прэмія дана насьценгазэце фабрыкі калодак **«Рабочы»**, якая заслугоўвае ўвагі з боку добрай тэхнікі, але ў пагоні за кароткімі заметкамі захапляецца дробязямі заводзкага жыцьця.

2-ую і 3-ю прэмію «Зьвязды» атрымалі газэта рабкораўскага гуртка Барысаўскага гарадзкога клюбу «Кастрычнік» і газэта рабочых заводу «Прафінтэрн».

Конкурсная камісія пастанавіла прасіць рэдакцыю газэты «Акцябр» прэм'яваць газэту рабкораўскага гуртка «Кастрычнік», бо яна зьяўляецца лепшай газэтай на яўрэйскай мове, яе гурток працуе добра, рабкоры зьмясьцілі каля 200 заметак у цэнтральнай прэсе.

Камісія адзначыла вельмі малую ўвагу насьценгазэт да пытаньняў нацыянальнай палітыкі. У заводзкіх газэтах вельмі мала заметак зьмяшчаецца на беларускай і яўрэйскай мовах. Заметкі на польскай мове, ня гледзячы на вялікі лік рабочых-палякаў, зусім адсутнічаюць.

Е. Бутомаў.

Пераклічка насьценгазэт г. Віцебску

Віцебская выстаўка насьценгазэт займае два вялікіх пакоі і мае тры аддзелы: вытворчы, вайсковы і агульны (у апошнім сканцэнтраваны газэты школ, установ і піянэраў).

Вытворчы аддзел. Пачынаю агляд з «Красного Молота»—газэты рабочых заводу «Чырвоны Мэталісты». Газэта стракаціць загалоўкамі і малюнкамі. Маленькія, але дзельна напісаныя заметкі аб недахопах вытворчасьці. Шмат матар'ялу аб вынаходках, культрабоце і дасягненьнях заводу.

Газэта «Фанэршчык»—орган рабочых віцебскага фанэрнага заводу. Аддзел самакрытыкі пад загалоўкам: «Расхлябанасьці, бюракратызму, кумаўству і цяганіне—па шапцы».

Страката, вельмі страката размалёвана насьценгазэта «Чырвоная акулярніца»— фабрыкі акуляраў. Відаць, хлапцы перастараліся...

Асабліва выдзяляецца і па знадворным выглядзе і па зьмесце насьценгазэта «Сувязь»—орган работнікаў сувязі. Газэта ўдзельнічала ў кампаніях, якія праводзіліся: па распаўсюджаньні пазыкі, самаабкладаньні і інш. Аддаецца вялікая ўвага паляпшэньню паштоватэлеграфных апаратаў.

У вайсковым аддзеле выдзяляюцца дзьве газэты: «Красный взлёт»—№ авіябрыгады і шматтыражная газэта «Фугас»—№ сапёрнага батальёну, якія правялі сярод байцоў вялікую растлумачальную работу па пазыцы, хлебазагатоўках і самаабкладаньні.

Усяго на выстаўцы было выстаўлена 35 газэт. З іх: вытворчых—15, вайсковых—13 і іншых—7.

Е. Л—н.

* * *

біны пісьменьнік, для якіх яго кнігі — невычарпальная крыніца энтузіязму і бадзёрасьці.

Хочуць вітаць, сказаць хоць два-тры словы, яшчэ многія.

— Мы павінны пашкадаваць здароўе Аляксея Максімавіча,—гудзе бас тав. Сьцяпанава-Скварцова,—ён ня можа зараз гаварыць... Максім Горкі— наш вялікі...

Горкі...

— Тав. Горкі, вы клікалі т. Кобеца, ён прышоў.

Горкі парывістым рухам падняўся.

— Дзе ён, родны. А, вось... Я, ведаеш, клікаў цябе, проста па-

...рабочаму шырокай, рукі вялікага пісьменьніка і чую гэты цёплы, мяккі басок...

Так, прыехаў вялікі чалавек, блізкі і родны рабочай клясе,

...які робяць вялікую справу,—адказвае Горкі. Напэўна частку гэтага захапленьня я змагў выразіць справай... Будзем разам працаваць, будзем разам жыць. Дзякуй вам, дзякуй!

Ен яшчэ доўга вітае абедзьвюма рукамі бурлівы натоўп, пакуль цягнік ня зьнікае ў глыбі ночы.

Міхась Гольдбэрг.

Ян. АСЬМОЎ.

Негарэлае, 27 мая.

Хроніка прыезду Горкага

— У нядзелю, 27-га мая, на ст. Негарэлае спаткалі Максіма Горкага прадстаўнікі грамадзкага камітэту па ўшанаваньні 35-гадовага юбілею яго літаратурнай дзейнасьці—т. т. Скварцоў-Сьцяпанаў і Ганецкі, дэлегацыя ад ЦСПСБ на чале з т. Ісаевым і прадстаўнікі вайсковых часьцей.

— На граніцу для спатканьня пісьменьніка зьехалася каля 30 карэспандэнтаў маскоўскіх і беларускіх газэт.

— У Менску Горкага спаткала каля 3.000 чалавек. Сярод спаткаўшых т.т. Кнорын, Баліцкі і Якуб Колас, якія ўвайшлі у вагон пісьменьніка і гутарылі з ім.

— З Горкім прыехаў старшыня Дзяржвыдавецтва РСФСР т. А. Халатаў і сын пісьменьніка—Максім.

— На ўсім працягу чыгуначнага шляху да Масквы Горкага сустракалі на станцыях натоўпы рабочых і сялян, якія віталі пісьменьніка.

Як я пазнаёміў Горкага з Купалай

(Успаміны)

У чэрвені 1910 г. з экскурсіяй мне давялося быць у Італіі на востраве Капры, дзе ў той час жыў Максім Горкі. Зразу па прыезьдзе з'арганізавалі імправізаваны вечар, на які і запрасілі Аляксея Максімавіча з яго сям'ёй.

Большую частку вечару заняла гутарка з Аляксеем Максімавічам. Ён гаварыў нам аб Італіі, аб жыцьці ў ёй расійскіх эмігрантаў, аб Расіі. Пры гэтым нас вельмі зьдзівіла яго вялікая азнаёмленасьць аб тым, што рабілася ў той час у Расіі. Ён ведаў ня толькі больш-менш значныя фактары жыцьця, ён ведаў самыя падрабязныя здарэньні, ведаў кожнае дробнае распараджэньне царскага ўраду, ведаў, нават і пра такі нідзе не надрукаваны факт, як напрыклад, тыя перашкоды, які царскі ўрад рабіў нашай экскурсіі.

Гаворачы аб сваёй сувязі з Расіяй, ён між іншым сказаў: «Да мяне многа прыходзіць з Расіі лістоў ад пачынаючых пісьменьнікаў, якія, прысылаючы свае творы, просяць даць аб іх водзыў. Пішуць у большасьці людзі, якія займаюць «ніжэйшыя» ступені грамадзкага жыцьця: піша вясковы настаўнік, кандуктар, пачтальён, а то і звычайны рабочы, або селянін. Тут сярод літаратурнага сьмяцьця напападаюцца і такія рэчы, пад якімі падпісаўся-б любы з нашых пісьменьнікаў».

Пры гэтых словах у маёй галаве адразу стаў ва ўсю сваю велічыню наш вялікі самародак Янка Купала, якога я добра тады ўжо ведаў, з якім я ў той час перапісваўся і «Жалейку» якога я чытаў да яе выхаду з друку. (Яна вышла, здаецца, у 1908 г.). Я ня мог утрымацца, каб не расказаць Аляксею Максімавічу аб Купале. Гата само сабой выплывае з нашай гутаркі. Некалькі вершаў, якія помніў, я прадэклямаваў. Аляксей Максімавіч вельмі зацікавіўся. Быў ужо позьні час, а назаўтра раніцою мы павінны былі выехаць ў Нэапаль і працягнуць далей гутарку аб Купале мы не маглі. Аляксей Максімавіч папрасіў мяне прайсьці з ім да яго кватэры з тым, каб я больш мог яму расказаць. Разьвітваючыся, ён узяў з мяне слова, што па прыезьдзе ў Расію я вышлю яму «Жалейку».

У верасьні таго-ж 1910 г. я просьбу яго выканаў. З Вільні я паслаў на востраў Капры «Жалейку», а разам з ёй і «Песьні жальбы» Коласа.

Так выпадкова адбылося знаёмства Горкага з творамі Купалы.

Помню хутка пасьля гэтага ў артыкулах Горкага (здаецца «Журнал для всех») стала ўспамінацца імя Купалы, сталі ўспамінацца і назвы некаторых беларускіх мястэчак, як напрыклад Смаргонь.

Было гэта даўно. Тады Аляксею Максімавічу прышлося слухаць словы аб Беларусі паднявольнай, прыгнечанай. Цяпер яго вітае Беларусь вольная, скінуўшая ярмо сацыяльнага і нацыянальнага ўціску.

Настаўнік А. Посах.

Гарантыйным страхаваньнем кожная ўстанова і прадпрыемства

ЗАБЯСЬПЕЧВАЕ СЯБЕ АД РАСТРАТ, ПРАЛІКАЎ І ІНШЫХ НЕДАХОПАЎ

ці злоўжываньняў з боку абслугоўваючага пэрсаналу

Чаму затрымліваецца будаўніцтва унівэрсытэцкага гарадка

Ацэнка Наркамасьветы адносна становішча будаўніцтва супадае з ацэнкай «Зьвязды»

25-га мая пад старшынствам народнага камісара асьветы тав. Баліцкага адбылося пасяджэньне камісіі па пытаньні аб затрыманьні разгортваньня работ на пабудове унівэрсытэцкага гарадка.

Цікава адзначыць, што ацэнка камісіі становішча на будаўніцтве унівэрсытэцкага гарадка супадае з ацэнкай «Зьвязды» на гэтым пытаньні.

Камісія прызнала, што перапынак у разьвіцьці работ выкліканы адсутнасьцю зацьверджаных праектаў паасобных будынкаў. Апрача таго, пры разглядзе праектаў, прадстаўленых архітэктарам Запарожцам, былі знойдзены памылкі ў разьліках, што таксама адбілася на замаруджаньні тэмпу работы.

Згодна заявы рэспубліканскага інжынэра ў сучасны момант ёсьць ужо зацьверджаныя праекты фундамантаў і разьлікі па 4-х карпусох і з 26-га мая можна прыступіць да поўнага разгортваньня работ па пракапаньні катлаванаў і пабудове фундамантаў.

Усе іншыя часткі генэральнага праекту знаходзяцца на разглядзе ў беларускага рэспубліканскага інжынэра і будуць паступаць да выкананьня па меры патрэбы.

Прадстаўнік Белдзяржстрою паведаміў, што апошні прадставіць дэтальныя праекты арматуры жалезабэтонных работ у наступныя тэрміны: да 15 чэрвеня—першых двух паверхаў усіх карпусоў, да 25-га чэрвеня—усіх іншых паверхаў усіх карпусоў і да 10-га ліпеня—арматуры перакрыцьця.

З боку Белдзяржстрою няма таксама перашкод да атрыманьня канчатковага праекту ацяпленьня і вэнтыляцыі да 1-га жніўня 1928 г. з тым, што ўсе неабходныя па ходзе работы меркаваньні Наркамасьветай будуць давацца своечасова па папярэднім запатрабаваньні Белдзяржстрою.

Ці будзе ўсё-ж выкананы сёлетні плян будаўніцтва унівэрсытэцкага гарадка?—так камісія Наркамасьветы і не адказвае на гэтае запытаньне.

Чарапашым крокам

Праект пабудовы унівэрсытэцкага гарадка яшчэ канчаткова не закончан (сьлокі паміж інжынэрамі, сотні чарцяжоў і г. д.).

Шырй сядзеш—далей ад будаўніцтва будзеш.

МЕНСК

У прэзыдыуме гарсавету

НОВАЯ МЫЛАВАРНЯ. Прэзыдыум гарсавету запрапанаваў камгасу адвесьці Белхарчтрэсту вучастак зямлі па Чэрвенскім тракце № 63 для пабудовы новай мылаварні. Да работ будзе прыступлена ў гэтым годзе.

ЯСЬЛІ НА КАМАРОЎЦЫ. Гарсавет даручыў сэкцыі РСІ высьветліць—хто вінават у валажцы пабудовы новых ясьляй на Камароўцы, да прыцягненьня вінаватых да адказнасьці. Гэтыя ясьлі, згодна пастановы прэзыдыуму гарсавету, павінны быць пабудаваны сёлета.

МУНІЦЫПАЛІЗАЦЫЯ ДАМОЎ ЗА БЕЗГАСПАДАРЧАСЬЦЬ. За бесгаспадарчасьць прэзыдыум гарсавету пастанавіў муніцыпалізаваць дамы № 10 па Нямігскай вуліцы (гр-на Міяца) і № 21 па Нова-Маскоўскай вул. (Д. Майзэльса). Муніцыпалізаваны таксама дамы № 25 ва ўрочышчы Смаргоўка і № 9 па вул. Лекерта, як ня маючыя гаспадароў.

ЦІ ВЫКОНВАЮЦЦА ПАСТАНОВЫ ГАРСАВЕТУ. Прэзыдыум гарсавету запрапанаваў бюро ўсіх сэкцый у двухтыднёвы тэрмін праверыць, як выконваюцца адпаведнымі органамі пастановы сэкцый. Дэпутатам-жа гарсавету запрапанавана сачыць за выкананьнем наказу і дадаткаў да яго.

Закрыўся пленум акрвыканкому

25-га мая закончыў сваю работу пленум Менскага акрвыканкому. Пленум абраў тав. Суковіча старшынёю акруговай зямельнай камісіі і звольніў ха... з гаспадарства тав. Акуліка аб вызваленьні яго ад абавязкаў члена прэзыдыуму акрвыканкому, з прычыны яго ад'езду ў Маскву. Замест тав. Акуліка ў склад членаў выканкому ўведзен тав. Славінскі, які пленумам абіраецца членам прэзыдыуму акрвыканкому.

8.852 неразгледжаных пратаколаў

26-га мая, пасьля зачыненьня пленуму, адбылася нарада старшынь райвыканкомаў. З дакладу тав. Кроля высьвятляецца, што пратаколы, якія складаюцца аб парушэньні пастаноў, разглядаюцца ў раёнах па году і больш. На 15-га жніўня 1927 году ў райвыканкомах акругі мелася неразгледжаных 8.852 пратаколы. Пасьля 15-га кастрычніка гэты лік скараціўся, але ўсё-ж ёсьць неразгледжаных 1.697 пратаколаў, з якіх звыш 1.000 прыпадае на Астрашыцка-Гарадзецкі раён. Адзначана таксама ня ўсім хуткая праверка скаргаў на пастановы міліцыі. Нарада пастанавіла ўжыць меры да хутчэйшага разгляду скаргаў і пратаколаў.

Камандыроўка т. Адамайціса за граніцу

31-га мая наркамгандлю т. Адамайціс выяжджае ў паўтарамесячную камандыроўку заграніцу для вывучэньня рынкаў беларускага экспарту і пытаньняў экспартнага будаўніцтва. Тав. Адамайціс наведае Нямеччыну, Аўстрыю і Чэха-Славакію.

СПОРТ

Прадстаўніцтва акруг на Ўсебеларускай спартакіядзе

Для ўдзелу ва Ўсебеларускім сьвяце вылучаюцца акругамі як калектывы, так і асобныя асобы. Агульны лік удзельнікаў ад акругі—па гульнях—38 чал., а па лёгкай атлётыцы і інш.—26 чал.

Настаўнікі, інструктары і памочнікі інструктароў фізкультуры ўдзельнічаюць у спаборніцтвах на роўных асновах з членамі гурткоў фізкультуры. Прынцып допушчэньня прыняць удзел у спаборніцтвах: па ўзросьце для мужчын—18 г., для жанчын—17 год.

Усе ўдзельнікі ва Ўсебеларускіх спаборніцтвах павінны на мясцох праходзіць мэдычны агляд. На кожнага ўдзельніка павінна быць запоўнена мэдычна-кантрольная картка, без якое ніводзін на спаборніцтвы дапушчаны ня будзе.

Форма адзеньня і нумарацыя

Кожная акруга выпрацоўвае для сваіх удзельнікаў адзіную форму адзеньня, у якой удзельнікі данай акругі павінны выступаць на спаборніцтвах. Акрамя гэтага кожнай акрузе даецца вызначаная нумарацыя ўдзельнікаў.

СУД

„Бацька Балаховіч“

29-га сьнежня 1927 году ўвечары каля в. Навасёлкі імчаліся двое конных: адзін на рыжым, а другі на чорным конях. Спаткаўшы па дарозе гр-на Аўтуховіча Дзяніса, яны крута спыніліся і запыталі:

— Дзе самагонкі дастаць можна?
— Ня ведаю,—адказаў Аўтуховіч.
— Ня ведаеш?!—і давай яго біць.

Аўтуховіч быў моцна зьбіт шашкамі. Скончыўшы гэтую расправу, адзін з конных зьвярнуўся да другога:

— Бацька Балаховіч, язда!

У гэты-ж вечар, гэтыя двое конных спаткалі яшчэ некалькіх сялян, якіх яны спынялі, палохалі, і кожны раз, ад'яжджаючы, гаварылі:

— Бацька Балаховіч, язда!

Гэтыя коньнікі былі двума міліцыянэрамі 16-га раёну Менскай акруговай міліцыі—Красоўскі і Стуканаў.

Пабіты гр. Аўтуховіч падаў заяву ў міліцыю.

Выязная сэсія Менскага акруговага суду прыгаварыла абодвух міліцыянэраў за дыскрэдытацыю ўлады і напасеньне пабояў да трох гадоў турмы кожнага.

Вярхоўны Суд касацыйную скаргу асуджаных пакінуў бяз увагі і прыгавар акруговага суду ў моцы. **А. Б.**

— ДОМ АСЬВЕТЫ:—Сёньня а 7-й гадзіне ўвечары—зачынены сход ячэйкі КП(б)Б ПРАЦАСЬВЕТЫ.

На абмеркаваньні дня: 1) Зацьверджаньне рэзалюцыі па справаздачным дакладзе Бюро і 2) Выбары на райпарткапфэрэнцыю.

Напад на загадчыка аддзелу аховы здароўя

У суботу, 26-га мая, да загадчыка гарадзкім аддзелам аховы здароўя т. Каца зьявіўся невядомы грамадзянін, які назваў сябе Багалюбавым, і растлумачыў, што ён у Менску спыніўся праездам з Тыфлісу ў Сэвастопаль. Гэты грамадзянін прад'явіў два рэцэпты прыватных дактароў на сьпірытус, бінты, марлю і г. д. і запрапанаваў напісаць яму рэзалюцыю аб дармовым водпуску гэтых лекаў. Калі т. Кац пачаў яму растлумачваць, што справа амбуляторыі выявіць, наколькі патрэбны Багалюбаву гэтыя лекі, апошні, схапіўшы чарнільніцу, ударыў тав. Каца па галаве, абліў атрамантам яму і іншым прысутным гарнітуры. Як выявілася, гр-н Багалюбаў хварэе вострымі прыпадкамі эпілепсіі.

Адчыненьне кніжнага рынку

У нядзелю, 27-га мая, на сквэры адкрыўся арганізаваны Дзяржвыдавецтвам РСФСР, Белдзяржвыдавецтвам і іншымі кніжнымі выдавецтвамі кніжны рынак на сквэры. За першы дзень прадана 1.400 кніг на суму 400 р.

Радыё-перадача

30-га, серада

6-00—6-30—Гутарка доктара, 6-30—7-10—Беларуская радыё-газэта, 7-10—7-40—Гутарка саюзу сельгаслесрабочых на тэму: „Аб рабоце сэкцый у саюзных органах“, даклад т. Башко і даклад рабочкому Дрыбінскага лясьніцтва; 7-40—8-10—Гутарка Белкаапсаюзу, 8-10—10-00—Канцэрт.

Паведамленьні

— У сераду, 30 мая г. г., а 7 гадз. увечары, у памяшканьні Дому Працасьветы адбудзецца чарговы дэлегацкі сход гарадзкога раёну ўсіх 3-х груп.

Яўка дэлегатак абавязкова.

— Сёньня, а 7-й гадз. увечары, у памяшканьні «Маладняка» (клюб Карла Маркса, пакой № 6) адбудзецца агульны сход сяброў Беларускай Асоцыяцыі Пралетарскіх пісьменьнікаў («Маладняк», польская, яўрэйская і літоўская сэкцыі).

У парадку дня:

Шляхі разьвіцьця пралетарскай літаратуры і 1-шы Ўсесаюзны зьезд пралетарскіх пісьменьнікаў.

З дакладам на зазначаную тэму выступіць праф. Гросман-Рошчын.

Запрашаюцца пісьменьнікі іншых аб'яднаньняў.

Уваход вольны.

Часовае бюро БЕЛАППУ.

Кніжная паліца

Рэдакцыяй атрыманы для рэцэнзіі наступныя кнігі выданьня Беларускага Дзяржаўнага Выдавецтва.

А. ЛЕВИН. Жилкооперация и участие в ней женщин. Бібліятэка работніцы і сялянкі. Ц. 20 к., стар. 50.

Юныя героі. Апавяданьні для дзяцей. Пераклад Савёнак. Ц. 25 к., стар. 24.

Д. А. МІЧЫС. Як дзяўчына выратавала поезд. Стар. 16., ц. 15. к.

Адчыненьне менскіх лягэраў

СЬЦЯГ ПАДНЯТЫ

Ура—зьмене

Па дарозе ў лягеры стройнымі калёнамі пацягнуліся сотні камсамольцаў, членаў прафсаюзаў, асоавіяхіцаў, членаў прафсаюзаў, асоавіяхімаўцаў і студэнтаў камвузу. Усе ідуць на сьвята Чырвонай арміі. Сёньня адчыненьне лягеру 2-ой Беларускай дывізіі і аб'яднанай беларускай вайсковай школы.

Вось і лягеры. Выстраеныя чырвонаармейцы чакаюць гасьцей. Музыка і магутнае ура спаткалі першую калёну камсамольцаў.

— Ура—зьмене, ура — камсамолу. І гэта магутнае ўра падхватвае ўвесь лягер.

У гадзіну дня пачаўся парад войскам. Урад, на чале з начальнікам лягернага збору т. **Лакціёнавым** абыходзіць часьці і грамадзкія арганізацыі.

Але-ж гэта яшчэ не адчыненьне лягеру. Гэта толькі парад.

— Таварышы, абвяшчаю адчыненьне менскіх лягераў,—крычыць ва ўсю моц начальнік ляг. збору тав. Лакціёнаў. Адзначым гэтае адчыненьне падняцьцем Чырвонага сьцягу.

Усе накіравалі свой погляд у адзін пункт. Усе ўважліва сочаць, як павольна падымаецца ўверх Чырвоны сьцяг—сымбаль адчыненьня лягеру.

ВІТАЮЦЬ БАЙЦОЎ

— Летняя лягерная вучоба,—кажа тав. **Лакціёнаў,**—гэта завяршэньне падрыхтоўкі добрага і сьвядомага байца. Вайсковая тэхніка з кожным днём удасканальваецца. Патрабаваньні сучаснай вайны надзвычайна вялікія. І вось усё гэта вымагае ад нас яшчэ і яшчэ больш уважлівых адносін да летняй вучобы.

Ня менш важным пытаньнем у нашай часьці зьяўляецца беларусізацыя. Мы зараз, як нацыянальная часьць, прыступілі да поўнага пераходу на камандную беларускую мову. Гэту важную задачу павінен улічыць кожны чырвонаармеец. Я ўпэўнен, што пад кіраўніцтвам камуністычнай партыі мы з вамі справімся з задачамі, якія перад намі стаяць.

ШЧЫРАЕ КАМУНІСТЫЧНАЕ ПРЫВІТАНЬНЕ

На трыбуне т. **Славінскі.** Ён вітае ад Цэнтральнага Камітэту і Менскага акруговага камітэту партыі.

Сёньня больш, чым калі-б там ні было, мы павінны паставіць сабе рад задач, якія зьвязаны з пытаньнем абароны краіны. Апошні пленум Менскага акруговага камітэту партыі пытаньню ваянізацыі нашай акругі аддаў асаблівую ўвагу. Гэта пытаньне разглядалася асобна.

Савецкі Саюз заўсёды супроць вайны. Мы ня раз патрабавалі роспуску арміі, але ў гэтым нам буржуазія катэгарычна адмаўляе.

Буржуазія рыхтуецца да новых заваяваньняў рынкаў, да новых крывавых войнаў. На гэта мы павінны адказаць значна большай энэргіяй ва ўсёй нашай працы. КП(б)Б глыбока пераконана, што ўскладзеная на ўвесь чырвонаармейскі, паліт. і камсклад задача баявой падрыхтоўкі працоўных будзе ажыцьцёўлена.

Хай жыве баявы авангард рабоча-сялянскай Чырвонай арміі!

1. Прадстаўнікі ўраду на адчыненьні лягэру, 2. Паднцьце чырвонага сьцягу, 3. Група камсамольцаў і пераменьнікаў.

ГОЛАС РАБОЧЫХ

— Рабочая кляса,—кажа т. Рэтабольскі, сочыць за вашай вучобай. Мы пераконаны, што летняя вучоба байцоў пройдзе з посьпехам. Мы зараз займемся мірнай працай. Мы ўзмацняем нашу гаспадарку. Але, калі гэтага запатрабуе момант, мы разам з вамі пойдзем змагацца за сусьветную рэвалюцыю.

ТАВАРЫШОМ ПА ЎЗРОСЬЦЕ

— Баявое прывітаньне таварышом па ўзросьце і клясе,—гэта голас прадстаўніка камсамолу т. Шнэйдэра.—Партыя на нас усклала вялікую адказную задачу ў справе падрыхтоўкі новых будаўнікоў нашай краіны. Гэтаю работаю зараз камсамол і займаецца. Але-ж разам з гэтым мы памятаем аб тэй ваеннай небясьпецы, якая пагражае нашаму Савецкаму Саюзу. Камсамол заўсёды падрыхтаваны даць адпор буржуазіі.

БАЙЦЫ—АДКАЗВАЮЦЬ

Чырвонаармейцы 5 і 6 палкоў і курсант беларускай вайсковай школы заявілі рашуча і цьвёрда:

— Мы апраўдаем давер'е партыі—давер'е пралетарыяту. Ні адна гадзіна нашай вучобы ня пройдзе дарам. Мы ведаем задачы, якія стаяць перад намі, і добра разумеем і з гонарам выканаем ускладзеныя на нас абавязкі.

Мітынг закончан. Прыехаўшы Другі Беларускі Тэатр наладзіў спэктакль, дзе паказаў «Модны шляхцюк», «Чорт і баба».

М. ШМІДТ.

Адказны рэдактар **Ян. АСЬМОЎ**

ЦИРКА | ОТКРЫТА

передвижная научно-показательная

ЗООВЫСТАВКА ЖИВЫХ ЗВЕРЕЙ

ГАМБУРГСКОГО ЗООЛОГИЧЕСКОГО САДА.

МАССА ЗВЕРЕЙ и ПТИЦ

Экскурсии допускаются со скидкой по отношению экскурсбюро.
Кормление зверей—в 8 час. вечера

Мингостеатр | Со вторника 29 мая **ГАСТРОЛИ** ансамбля артистов

ГОСУД. АКАДЕМ. МОСКОВСКОГО **МАЛОГО ТЕАТРА**

При участии заслуж. арт. В. Н. ПАШЕННОЙ, В. О. МАССАЛИТИНОВОЙ, Н. К. ЯКОВЛЕВА, Н. Ф. КОСТРОМСКОГО, В. Р. ОЛЬХОВСКОГО.

Вторник, 29 мая	Среда, 30 мая	Четверг, 31 мая
БЕЗ ВИНЫ ВИНОВАТЫЕ	ЛЮБОВЬ ЯРОВАЯ	ИДИОТ Достоевского

Открыта предварительная продажа билетов в кассе театра ежедневно с 12—2 ч. и с 5—9 час. вечера. В раб. кассе—с 11 с пол. до 2 ч. и с 4—6 час. вечера.
Начало в 8 с пол. час. вечера.
Уполномоч. Р. В. Олькеницкий.

ЗАСТАЛОСЯ 3 ДНІ!

Сьпяшайцеся падпісацца на газэту на ЧЭРВЕНЬ

ЗЬВЯЗДА

Не адкладвайце на апошні дзень здачу заказаў у кантору „ЗЬВЯЗДЫ“

Своечасовая падпіска ГАРАНТУЕ акуратную і бесьперабойную ДАСТАЎКУ газэты

ЗАОЧНЫЕ КУРСЫ БУХГАЛТЕРИИ, КАЛЬКУЛЯЦИИ и СТАТИСТИКИ

ПРИ ЦКСБ

Продолжительность курса—8 МЕСЯЦЕВ.
Поступать на курсы можно в любой месяц года.
Принимаются лица с образованием не ниже 4 гр. семилетки.
ОКОНЧИВШИМ КУРСЫ ВЫДАЮТСЯ СВИДЕТЕЛЬСТВА.
Плата за первый месяц 5 руб., а за остальные по 4 руб. в месяц ВНОСИТСЯ В НАЧАЛЕ КАЖДОГО МЕСЯЦА ВПЕРЕД по адресу: Минск, Всекобанк, тек. счет № 682.
Подробн. условия высылаются за 2 восьмикопеечные марки. С запросами обращаться: Минск, Всекобанк, заочным курсам.

Да ведама падпісчыкаў „ЗЬВЯЗДЫ“

ОГОНЁК

З сеньнешнім нумарам газэты „Зьвязда“ месцовым і іншагародвім падпісчыкам разасланы чацьверты (апошні) нумар за май месяц № (22) 270 часопісі

Падпісчыкаў газэты „Зьвязда“ з дадаткам часопіс „ОГОНЁК“, якія не атрымалі часопісі, просьба безадкладна аб гэтым паведаміць: месцовых падпісчыкаў—у галоўную кантору газэты „Зьвязда“ (Менск, Савецкая, 63), а іншагародніх—непасрэдна у паштовыя аддзяленьні.

Прыймо абвестак у чарговы нумар газэты адбываецца

У МЕНСКУ

„МЮЗІК-ХОЛ“

СУСЬВЕТНЫ АТРАКЦЫЁН | Эўрапейскі артысты ІНДУС **АЛІ-ВАД** | СУСЬВЕТНЫ АТРАКЦЫЁН

Выканаўца старадаўніх цыганскіх рамансаў і табарных песень **ПАНЯ ПАНІНА** пад акампанімэнт 2-х гітар Барыса КРЭМАТАТ і Міх. МІНІНА

КВІНТЭТ ІМЯ **АРХІВАРЫУСА** ПАД КІРАЎНІЦТВАМ **М. П. Заблоцкага**

Злабадзёная сатыра і гумар **Міх. ВОЛСКАГА**

Знамяніты японскі артысты **САМПЭ ОСАДА** эквілібрыст на мёртвым пункце

Артысты Ленінградзкіх тэатраў **Бр. МІЛЬЛЕН** лепшыя выканаўцы характэрных танцаў

Артысты класычнай буфанады

С. А. ГОРСКІ (барытон)

Усе нумары канцарту суправаджаюцца сымфанічным аркестрам)—(Канфэрансье М. Волскі)—(штодзённа 2 сэансы: 1-ы—а 7 з пал. г. увеч. 2-ы—а 10 гадз. увеч.

ЦЭНЫ МЕСЦАМ АД 25 КАП. ДА 1 РУБ.

Папярэдні продаж білетаў у тэатры „Культура“ штодзённа а 5 г. увеч. Льготныя білеты ў абмежаванай колькасьці толькі для членаў саюзаў у рабочых касах ад 11—2 г. і ад 4—5 гадз. дня.

— КІНО — „Чырвоная Зорка“

З прычыны вялікага посьпеху ЯШЧЭ 3 ДНІ грандыёзны прыключ. фільм „НАЧНЫ ЭКСПРЭС“ з удзелам ГАРЫ ПІЛЯ. 29, 30 і 31-га мая

УВАГА! Чарговая пастаноўка „Дачка двух бацькоў“

КІНО „ПРАЛЕТАРЫ“

- - - Прыключэнскі кіно-фільм - - -

СТЭНЛЕЙ У НЕТРАХ АФРЫКІ

На 1-ы сэанс—усе білеты па 25 к. Пачатак роўна а 6 г. 30 м.

2 сэрыі за адзін СЭАНС.

КІНО „Інтэрнацыянал“ ТОЛЬКІ 3 ДНІ 29, 30 і 31 мая ПАДВОЙНАЯ ПРАГРАМА

2 ФІЛЬМЫ ЗА АДЗІН СЭАНС інсцэніроўка рамана М. Ю. Лермантава „Герой нашего времени“

I. КНЯЗЁЎНА МЭРЫ у 3 часьцях

II. БЭЛА у 7 часьцях

толькі 2 СЭАНСЫ: Пачатак 1-га сэансу а 7 гадз., 2-га сэансу—а 10 гадз.

охраняйте зорко фронт-полость рта и зубы покупайте „Калодонт“ С маркой „АКО“ тубы

ИМЕЕТСЯ В ПРОДАЖЕ ВО ВСЕХ АПТЕКАХ, МАГАЗИНАХ САНИТАРИИ И ГИГИЕНЫ, КООПЕРАТИВАХ и ДРУГ.

ЛАБОРАТОРИЯ КООПЕРАТИВА ГАЛЕН-МОСКВА МОСКВА УЛ. ГЕРЦЕНА 5 Отд. 10

Желаем купить

БИЛЛИАРД

РАЗМЕРОМ НЕ БОЛЬШЕ ЧЕТЫРЕХ АРШИН ДЛИНЫ

Условия с описанием биллиарда о его состоянии, а также и свой адрес направлять Слуцкой Районно-Городской Детской Комиссии ДО 15 ИЮНЯ 1928 Г.

МИНСКОЕ ПТИЦЕВОДНОЕ ТОВАРИЩЕСТВО)—(продает)—(

ЯИЧКИ племенных кур РАЗНЫХ ПОРОД.

Обращаться: 2-я Коломенская, дом № 11, кв. 3 тов. Карпюку

ПА СПРАВАХ падпіскі і абвестак званіце па тэлефону 7—81

ВАШ НОВЫ АДРАС.

Вам будзе пасылацца газ. „Зьвязда“ па месцы знаходжаньня ў водпуску

БЕЗ АСОБНАЙ ДАПЛАТЫ.

АБВЯШЧЭНЬНЕ

у сучасны момант

У КАСАХ ФІНОРГАНАЎ БССР

маюцца запасы ніжэйпералічаных КУПЮР ВЭКСАЛЬНЫХ БЛЯНКАЎ, якія прадаюцца ўсяму насельніцтву па яго патрабаваньні.

		р.	к.		на валюту вэксаля да	
1)	У	—	25	на валюту вэксаля да	—	100 р.
2)	»	—	50	»	—	200 »
3)	»	—	75	»	—	300 »
4)	»	1	—	»	—	400 »
5)	»	1	25	»	—	500 »
6)	»	1	50	»	—	600 »
7)	»	1	75	»	—	700 »
8)	»	2	—	»	—	800 »
9)	»	2	25	»	—	900 »
10)	»	2	50	»	—	1.000 »
11)	»	3	—	»	—	1.200 »
12)	»	3	75	»	—	1.500 »
13)	»	5	—	»	—	2.000 »
14)	»	6	25	»	—	2.500 »
15)	»	7	50	»	—	3.000 »
16)	»	10	—	»	—	4.000 »
17)	»	12	50	»	—	5.000 »
18)	»	15	—	»	—	6.000 »
19)	»	17	50	»	—	7.000 »
20)	»	20	—	»	—	8.000 »
21)	»	22	50	»	—	9.000 »
22)	»	25	—	»	—	10.000 »
23)	»	37	50	»	—	15.000 »
24)	»	50	—	»	—	20.000 »
25)	»	62	50	»	—	25.000 »
26)	»	75	—	»	—	30.000 »
27)	»	100	—	»	—	40.000 »
28)	»	125	—	»	—	50.000 »
29)	»	187	50	»	—	75.000 »
30)	»	250	—	»	—	100.000 »

Вэксаль, для валюты каторага ўстаноўлен суадпаведны разбор бляньку трэба пісаць абавязкова на блянках іменна гэтага разбору, за выключэньнем расбораў бланкаў у 3 р., 6 р. 25 к., 100 р. і 187 р. 50 к., абавязковае напісаньне вэксалёў на каторых устанаўляецца з 15-га чэрвеня 1928 году. Парадак напісаньня вэксалёў, агалошаны ў газ. «Савецкая Беларусь» 15 лютага 1928 г., застаецца ў моцы.

Нам. Наркамфіну БССР **Бунін.**

Нам. нач-ка Падатковага Кіраўніцтва **Рэксьцін.**

Згубленыя і ўкрадзеныя

наступныя дакуманты лічыць несапраўднымі:

Каапэрац. кніжка Жывіца І. Н., выд. МЦРК. 2190

Больнічны лісток Голікавай-Усьпіновіч Е. Л. 2191

Асабовае пасьведчаньне Круцько Ц. І., выд. канторай 8 вуч. ст. Менск, МББ чыг. 2192

Членскі білет № 956 Грыб А. Д., выд. саюзам РКГ. 2193

Каапэрац. кніжка МЦРК Эпціва Н. Я. 2194

Каапэрац. кніжка МЦРК Дайхес М. А. 2195

Квіт. за № 3.570 на 22 руб. 13 кап. і № 14.698 на 18 руб. 49 кап., выд. Пэгоцкай к-рай Украінлесу на імя Носаржэўскага А. 2196

Вышісь з пратаколу ўрачэбнай экспэртызы ад 21 сакавіка Семашка І. Н. 2197

Кошт публікацыі аб скасаваньні шлюбу **3 руб.**

Менск, Галоўлітбел № 300.